

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По₂ бр.45/2010**

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 30.05.2012. године

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес дана 30.05.2012. године приступили:

**-заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак,
-окривљени Зоран Вукшић, Слободан Стригић, Бранко Хрњак и
Велимир Бертић,
-браниоци адв. Драган Плазинић, адв. Бјелетић Радмила,
адв.Милић Вуловић по заменичком пуномоћју Палигорић Милоша и
адв. Мирослав Перковић.**

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се данашњи главни претрес НАСТАВИ у 09 часова и 42 минута.

Главни претрес је јаван.

Главни претрес се наставља завршном речи браниоца адв. Плазинића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Наставићу данас тако што ћу да се позабавим овим исказима, прво овим исказима сведока полицајаца који су саслушавани од стране полиције у пред кривичном поступку и у претходном поступку од стране истражног судије, а неки су, доста њих саслушано је овде на главном претресу.

Управо да би видели да постоји једна фама о свему, о свим овим догађајима, а да не постоји ни један јасан исказ осим спекулисања са фамом о томе да се ово десило на који се тврди оптужницом. Па ево ја, кад погледате овде прво, ајде да пођемо од Душка Ненадовића као сведока, то је један од тих полицајаца и он полицији у пред кривичном поступку каже „Да се сећа преклане жене“, мисли на госпођу Ану и „и тада се причало да је то урадила Жућина група, а на том месту је пронађено и шест нагорелих тела покривених мало земљом“, па он онда сматра да су и ови требали да буду исто тако нагорели, што нема упориште у било чему што се догодило у току овог поступка. Он у истрази, насупрот томе што прича полицији, каже „Ово што је жена преживела то сам чуо, мислим сад од кога, путем

јавног поговора ајде рецимо, како да га, то се назива тако, да ли од колега који су радили тај увиђај и шта је већ било, не могу да се сетим. Никад нисам чуо за Зорана Вукшића“. Значи чуо је за Жућину групу, а никад није чуо за Зорана Вукшића и зове га Жућа по оном предању о Жући, како га нико не зове, сви га зову Жути.

Ајде да видимо Тутук Живко. Он је дошао 10. октобра у Бели Манастир и кад погледате све те исказе које је дао, он не зна ништа, осим што је чуо да су специјалци вршили убиства. Знате, опет имате то што се на енглеском зове руморс, то што се код нас зове рекла-казала и оговарање и оно што се у Хрватској зове јавни разговор, а ово су све полицајци, значи људи који су на неки начин више од нормалних људи упућени у догађаје на том терену.

Јунус Дмитар, он је дошао, не сећа се тачно, да ли 09. или 15. октобра у Бели Манастир, не зна ништа, а чуо је за имена Жути и Вецац, значи само је чуо да такви људи постоје.

Владан Љубинковић, пазите, он у полицији каже „Ја се Жутог сећам кроз маглу“. У истрази каже „Чуо сам за име Зоран Вукшић, али ја не знам ко је то“. На претресу није знао ништа да каже.

Светозар Парента, на претресу не познаје Вукшића ни из виђења. Он у полицији једино што је знао да каже наводим: „Специјалци су се понашали као ослободиоци“ и сећа се лица под надимком Жути.

Илија Брковић, у полицији он каже „Нема сазнање о случајевима Чичак и Барић“, исто и он каже „Специјалци су се понашали као ослободиоци Барање“, па они јесу ослободиоци Барање као што смо рекли јер су једини учествовали у војним акцијама за спречавање ових ЗНГ да на подручју Барање се инсталирају и да оду преко Драве.

Онда имате Ускоковић Пера, он је 12.10. ступио у Бели Манастир полицајац, и каже сећа се Жутог у специјалној јединици. За Бариће каже: „Ја сам чуо од Обрадовића“, то је овај криминалистички шеф Криминалистичке полиције, да му је та жена, дакле Ана, рекла да је то урадио Жути и каже још „Увек када је убиство говорило се да су то урадили Јарићеви људи“, значи опет имате гласине, једну предрасуду, чим се деси неко убиство они кажу Јарићеви људи.

Е сад да видимо шта је Милан Обрадовић – шеф Криминалистичке полиције рекао на ово, у полицији он каже: „У случају Барић он зна да су на полицију која је била на том увиђају пуцали“, пазите то каже шеф

Криминалистичке полиције, ови што су били на увиђају то не потврђују. Онда на ово што је рекао Ускоковић, што сам мало пре навео, каже „Нисам разговарао са Аном јер она није била способна да разговара“, значи ово што тврди Ускоковић Перо нема никакве везе са животом јер ми сви знамо да он није могао да разговара с њом као што је она рекла јер је стварно била у таквом стању да није могла да разговара. За случај Чичак каже „Чуо сам да их је убио Вукшић“, то каже у полицији, а у истрази кад га судија Дилпарић о томе пита каже „Ја сам то сазнао кад сам прибавио оптужницу против мене“. Дакле, он је тек кад му је стигла та оптужница сазнао о овоме, а претходно ништа о томе није знао. Кад описује Вукшића каже „Вукшић је бахат, нико не може да му стане на пут“. Зашто би му неко стајао на пут, откуд њему идеја да неко треба Вукшићу да стане на пут. Нико га то није питао, то дечије питање му нико није поставио да он разјасни овде шта заправо иза тих својих реченица заиста има чињенично да каже и он тврди да су специјалне јединице све сами криминалци. Треба питати шефа Криминалистичке полиције шта је предузео против тих криминалаца, ако су заиста криминалци. Не. Тај шеф Криминалистичке полиције Обрадовић Милорад очигледно жели да се отклони од свих тих догађаја и пребаци на друге и то на оне за које јавно мњење лоше мисли, а што му је најлакше да су они криви за све што се догодило, а не шеф Криминалистичке полиције.

Имате Славка Чичу, он је априла 1992. дошао у Бели Манастир, знате шта, у том тренутку када полиција или суд или било сазна да је неко дошао на подручје Белог Манастира у априлу 1992. значи после шест месеци од догађаја за које се води истрага, пред кривични поступак, суђење, он се практично и саслушава, одмах му се каже „до виђења господине Чича“. Међутим, они га саслушавају и шта добијају, он није чуо уопште за случај Чичак и Барић и у истрази поново га саслушавају да провере да је можда нешто чуо каже „Ја чак нисам видео ни какво бахато понашање“.

Тако исто и Мрђа Јован и он је саслушаван у полицији и у истрази. Он човек не зна ништа, ни у полицији ни у истрази. Знате шта, ти покушаји да се нађу докази против људи су ми јасни али овде се раде бесмислене ствари са аспекта процеса да би се по сваку цену до нечег дошло, а на крају се ни до чега није за“. Међутим, они га саслушавају и шта добијају, он није чуо уопште за случај Чичак и Барић и у истрази поново га саслушавају да провере да је можда нешто чуо каже „Ја чак нисам видео ни какво бахато понашање“.

Тако исто и Мрђа Јован и он је саслушаван у полицији и у истрази. Он човек не зна ништа, ни у полицији ни у истрази. Знате шта, ти покушаји да се нађу докази против људи су ми јасни али овде се раде

бесмислене ствари са аспекта процеса да би се по сваку цену до нечег дошло, а на крају се ни до чега није заправо дошло.

Имате сведока исто полицајца Данета Бранковића. Он је дошао у Бели Манастир 01. или 02.09.1991. значи дошао је у јеку тих догађаја. Каже се он уопште не сећа да је врши увиђај за Адама Барића, тамо је његов потпис свуда. Чуо је да су Чичке убили Зоран Вукшић и Стригић, то је изјавио у полицији, на основу тога је позван код истражног судије, каже ја о томе знам само из хрватске оптужнице, коју је и он добио. Дакле, полиција се овде понашала потпуно неодговорно у том свом пред кривичном раду, поступку, јер су они требали да питају откуд ти то знаш, а он да каже „Знам то из хрватске оптужнице“ и онда не би се појављивао овде оволики број сведока и не би се исцрпљивали у извођењу доказа који не значе ништа.

Бошко Дубајић, он тврди да има све нормално, све најлепше о Вукшићу и објашњава да је Вукшићева породица да су му то комшије.

Никола Алајица, пазите, на претресу он каже овако „Чуо је да је рањен Јосип Вид али не зна појединости“. При том напомињем да је он, он живи у селу Козарац, и то јутро пре напада је отишао у Бели Манастир на посао и он тврди, а он зна то зато што ту живи да је у Козарцу био присутан ЗНГ, Зенге, које су састављене од припадника ХДЗ и да су се Зенге пред полицијом и територијалном одбраном, оном специјалном јединицом повукле у Биље и даље сте имали један окршај у селу Биље где је Вукшић и рањен. Дакле, не можете тврдити да су они напали село и цивилно становништво ту међу тим цивилима у том селу су биле Зенге, то један на један, на основу овога што изјављује Никола Алајица, а Никола Алајица вам је једини човек који може као објективан, пошто није Хрват из тог села, него је Србин из тог села да посведочи о томе каква је ситуација у селу била пошто је ту живео. У вези страдања Адама и Ане Барић, он нама каже „ја сам то видео на немачкој телевизији“. Кад га пита судија за Јосипа Вида, каже „Не, с њим нисам разговарао. Он припада делу популације која не говори са Србима“. Опте апропо оног шовинизма о коме смо јуче причали, значи не постаје се такав преко ноћи, него је то једно изражено понашање које се ствара у дужем временском периоду.

Милан Јанус, каже „Ово је да је Адам убијен и Ана преживела, то ми је неко препричао њену изјаву са ХТВ“.

Онда саслушаван је Жељко Миловановић као припадник специјалне јединице. Жељко Миловановић је најбоље објаснио зашто сведоци из Хрватске ове жртве управо сведоче на начин на који сведоче. Ту је дао

једну не антрополошку али једну озбиљну социолошку слику генезе таквих исказа и молим веће да то нарочито узме у обзир јер то што је рекао то је рекао из свог непосредног искуства и потпуно истинито јер он зна да су ови људи када су одлазили у Хрватску интервјуисани чим се појаве тамо о догађањима у Србији и да су морали да би очували свој статус у Хрватској држави да говоре најгоре ствари за Србе који су остали на тим територијама овамо према Србији тако.

Сад имате Радослава Прокића, то нећу ни да коментаришем, пошто он човек не зна ништа.

Милан Дадић, он каже овако „Чиста је лаж навод Здјеларевића да је он рекао да је Бариће убио Мађарац и Вукшић“. Он каже „Ја немам никаквих сазнања“, а Здјеларевић каже „Дадић ми је рекао да је Бариће убио Мађарац и Вукшић“, па онда Здјеларевић каже „Мађарац ми је рекао да је у Бариће пуцао Вукшић из свог колта, каже три у тијело плус овера“. То видимо да не одговара никаквом чињеничном стању и Здјеларевић ове све ствари управо изврће да би некако себе ослободио било какве одговорности јер пазите он је шеф, секретар тог СУП-а и он има ту заиста једну ужасну објективну одговорност за све што се догађа.

Зубић Марко – полицајац, пазите, каже „Знам да се жена појавила на ХТВ и испричала о догађају и извршиоцима“, мисли на Ану Барић и Жељко Обрадовић полицајац, почео да ради крајем септембра каже „Причало се да је Вукшић убио Бариће и знам да је Вукшић рањен у Биљу“.

И имате ево, ајде има ових још али ево Кодић Милован, он је дошао у новембру 1991. у Бели Манастир и каже „Од специјалаца знам Векца и Жућу“, а онда за Жућу каже „Памтим га са ТВ-а“ где су говорили Жућо, а нису рекли Жути, зато га и памти под тим именом Жућо. Дакле, ви видите овде да цела полиција све што зна о томе зна са хрватске телевизије и из оптужнице коју су поједини од њих добили када су оптужени за ратне злочине.

На основу таквих гласина се ствара једна фама и на основу таквих гласина је и формирана ова оптужница, а сад ћемо да пређемо на, знате тужилац нам је рекао да је мало изменио оптужницу, не, он је изменио оптужницу у великој мери. Па једно убиство, па један покушај убиства су испали, не знам, испало је неколико ових који су наводно мучени, испало је из оптужнице привођење, испале су разне драстичне ствари око којих је одбрана Вукшића морала дебело да се упиње и да расипа снагу и да се на тај начин не фокусира на оно што је најважније у току поступка, знате кад

вам ставе 50 циљева које морате одједном да гађате то није исто као кад вам ставе два циља да гађате и ви не знате више шта је озбиљно и то је једна процесна тактика која је недопустива поготово што се водио опсежан пред кривични поступак и поготово што се опсежна истрага водила. Значи ушло се с једном оптужницом против које ни мало није лако да се бори поготово неко ко је у притвору. Шта је Вукшић могао из притвора ту? Заправо ништа, могао је само оно што је и радио да негира. Када се суочавао, постављао питања углавном, није било суочавања правих, оштећенима, ти оштећени више не фигурирају овде као оштећени у предмету, бар неколико њих.

Да видимо сад ово под тачком 3. Наносио повреде телесног интегритета и нечовечно поступао. Пазите, ви имате ту прво два лица која заправо нису ни саслушана. Значи имате два исказа која су практично непроверљива, а онда се описује шта је радио и у том делу је оптужница значајно промењена. Постоје мучења која су се приписивала заједнички и Вукшићу и Бертићу, а сад се приписују само Вукшићу или само Бертићу.

Пазите овако, ја молим да обратите пажњу на овај случај Паве Фрањића. Ја нећу све ове случајеве да образлажем, само неколико да вам покажем како то у ствари изгледа. Паво Фрањић, каже „Вукшић га тукао палицом све док га није оборио с ногу и држећи се за велики нож који је имао за пасом претио да ће да га оперише“, а у првој оптужници, основној оној оптужници, каже „Тукао Паву Франића коме је са чизмама на ногама газио по прстима“. Пазите, значи нема, утврдило се да је на основу оног снимка, то је било лето, нису имали униформе, видели сте сви да је Вукшић носио тениске патике и да није могао да гази овог Паву Франића чизмама по прстима на рукама. Е онда кад је то отпало, онда је остало да га је тукао палицом док га није оборио с ногу и држећи се за велики нож који је имао за пасом претио да ће да га оперше. Е сад пазите, ја ево овде сам донео, то сам овде, тај записник сам понео и сад има тамо страна 14 од 19, записник од 29.03.2011. године, председник већа пита „Шта се ту дешавало“, а он одговара „Било је тучења“. Председник већа каже „Ко вас је тукао“, а он каже „Мене је Вукшић“. Председник већа каже „Како вас је тукао“, каже „Па најприје с палицом, а онда последије кад сам пао доле онда је свакако“. Председник већа пита „Је ли вас само једанпут тукао“, каже „Мене само једанпут, а друге је то већ било мање јел, а ово је било баш онако“. Колико сте дуго били у притвору“, каже „Не знам, 10 дана, 8, 9, 10 дана“. Онда га председник већа пита, пазите пита га о нечему о чему је он требао сам да каже или да му се предочи ранији записник па да се изјасни, али не, председник већа га пита што је потпуно ван судијског резона у тој фази поступка на тај начин, каже „Сем што су вас тукли, је ли било још нечега“, то је још и подношљиво, али онда каже „Јесте ли певали неке

песме“. Е сад на питање Драга Мирковића судије он каже „То је било кад Вукшић долази, он је донео велики овај радио казетофон и онда пустио те пјесме и онда смо морали те пјесме пјевати“. У његовом случају те пјесме нису, тужилац није тај део уврстио у оптужење јер је потпуно изнуђен исказ у том делу, а онда идемо даље на том записнику на страни 16 каже, заменик тужиоца каже „Кажете да је долазио Жути и да вас туче и ове остале јер неко још осим њега долазио да туче“, „Па долазили јесу али не знам ја како су се ти звали, шта ја знам шта су они, сведоци су се сетили, долазили су“. Он не зна ништа да каже осим овога што има спремљено за Вукшића. Даље заменик тужиоца га пита сад на разлике у исказима, каже Вас је Жути тукао тамо у једном исказу сте рекли свакодневно, а у другом исказу то је било једанпут, данас спомињете једанпут. Каже „Он је мене само једанпут тукао“. Сад опет заменик тужиоца каже „Помињали сте у свом исказу да сте ви говорили да сте оперисани, да сте болесни, а каже онда вам је показивао један велики нож који је држао за појасом“, сад овај објашњава „Он је имао тај нож за појасом и рекао је „е сад ћу те ја оперират“ и тако тим речима, некако није то, нисам све како је рекао, како је он рекао али он каже „сад ћу те ја оперират да припазим да не оперира, так је некако било“. Ово не може да се схвати као било каква озбиљна претња, озбиљно малтретирање. Осим тога не помиње да је тада држао руку на ножу. Јер видите овде каже на записнику из Хрватске то је Жупанијски суд у Осијеку, казнени предмет против Зорана Вукшића каже „Позвао ме је на средину“, те просторије ваљда и каже „Рекао је да клекнем да ставим руке за врат, а затим је почео са палицом и ногама ударати по цијелом тијелу“. Па пазите, то уопште нема везе са оним што је описивао на главном претресу и овом сведоку једноставно на основу овога се не може поклонити вера и овде се ради о једној потпуно тенденциозној изјави. Ја сам рекао јуче сведок, осим што је оштећени, мора да буде сведок, његово сведочење мора да буде јасно да би ушао као озбиљан доказ у поступак.

Имате онда следеће овог Јована Наранцу, е сад пазите код Јована Наранце каква је ствар. Јован Наранца је првој оној оптужници значи у оној неизмењеној, измењеној у ствари, основној оптужници, тамо се наводи да су Бартић и Вукшић га тукли по свим деловима тела при чему га је Вукшић ударао неком жичаном палицом. Е сад је остало у овом другом измењеном опису да га је само Вукшић ударао направљеном од телефонског кабла, е сад да видимо ми те исказе. Сведок Јован Наранца претрес 09.12.2010. године, сад он објашњава како су били да га хапсе, не у претресу прво Векац и брат од Зорана Вукшића и сад председник већа каже „Ко је дошао да вас хапси за та два дана“, е он каже „Зоран и Векац су ме завезали, бацили ме у комби унутра и тамо извадили ван из комбија“. Каже „Ко вас је тукао“ у хелијама сад, ово се дешава сад у хелијама у

затвору, каже „Мене је Зоран тукао, имао је ону палицу од кабла“ ето то је и сад с њим је био професор Земљак тамо, али то је посебна прича. И онда повезује да га је тукао и Перо Мамула, па да је Мамула тукао наводно и овог Земљака али никад пред њим и онда у једном тренутку на питање адвоката Иване Томовић која га пита „Јесте ли ви чули да су се тамо певале неке песме“, а он каже „Да, то када је дошо из болнице онда нас је, био је рањаван у руку, онда нас је тјерао да пјевамо“. Пазите, кад је Зоран Вукшић рањен, он је отишао директно, није долазио више у никакве затворске просторије, отишао је директно у Сомбор у болницу, из Сомбора у болницу директно на ВМА. Тамо је био не знам колико дана, кад се вратио у Бели Манастир овај човек Наранца Јован је већ био размењен тамо у некој размени и више није био у затвору и ово што он наводи овде је једно, ја ћу рећи лупетање које нико не може да прихвати као било шта истинито. И пазите сада овде, у полицији из 1997. године, то је пред хрватском полицијом, он објашњава, каже, „Зоран Вукшић „Жућо“ и поштар и то ме тукао са палицом направљену од телефонског кабла“. Овде уопште на претресу се не изјашњава тако, он је саслушаван и 2010. године, 29. ожујка, исто се не изјашњава о Зорану Вукшићу на овај начин на који тужилац то описује у оптужници, он каже да су они лежали а да их је овај ударао палицом. Дакле, нема ништа од жичане палице о којој се изјашњавао, нити је то на било који начин утврђено. А какав је то сведок? Ја ћу да Вам кажем, из овог записника на претресу пред судом Жупанијским у Осијеку, у поступку против Стокана Саканића, Петра Мамуле и тако даље, пазите, каже, на почетку, пита га судија, „да ли остајете у свему код онога што сте изјавили у истрази?“, он каже, „не, ја одступам од исказа који сам дао у тијеку истраге, јер ја сам исказао да оптужени Секанић сада није више Секанић, него је Перо Мамула“. Значи он је један потпуно непоуздани сведок, непоуздан човек у сваком погледу и од његовог сведочења може само да се на силу прави чињенично стање у предмету. Мислим, то увек може, али мора да се има мере и у томе.

Онда, пазите, хајде даље, Иван Белај, у оној првој оптужници, тукли су га и Вукшић и Бертић, палицаама по свим дјеловима тијела, не, деловима тела, ја сам сада мало карикирао, а у овој измењеној оптужници само га је Вукшић тукао гуменом палицом и ногама. Е сада да видимо на основу чега тужилац долази до тога. Ево овако, каже, „готово сваки дан“, то је записник од 09. новембра 2011.године, „сваки дан сам добијао батина од Зорана Вукшића званог „Поштар“, не знам да ли има неки други надимак, он је био плавокос и висок, доносио је колт, колико сте Ви били у затвору?-четири до пет дана“ и сада овде имате, не ово је сада Славко Залај, добро, значи не постоји никакав ближи опис овде начина на који је претучен, сада не види се како је то од туче палицама отишло на тучење ногама и палицама. Овде е ставља на терет Вукшићу да је тукао и ове, овог

Пава и Владимира Земјака. Е сада они о томе, овај сведок се о томе изјашњавао, као да је испада из онога што имамо из разних поступака, пре главног претреса, да је он то нешто видео, међутим, он каже на главном претресу, „нисам био очевидац догађаја да би видео да је Зоран Вукшић и Бертић предамном туку“. Каже, онда иде питање, „да ли сте видели двојицу доле да туку неког, да сте Ви били“, „не“. Дакле, овај сведок, његова сведочења о малтретирању и тучи Земјака од стране Вукшића, на основу овог не долази у обзир.

Онда овде се појављује пазите имате Стјепан Ткалец, он у хрватским тамо, пред хрватским судом каже, „пре саслушања ме је тукао Зоран Вукшић гуменом палицом, ногама, рукама, тако да сам имао повреде“. Ту га нико не пита, какве је повреде имао, шта је имао, о чему се ради, да би Стјепан Ткалец на претресу рекао, он је иначе 1965. годиште из Козарца, пензионер, каже, „28. колхоза господин Вукшић, па следећег дана, господин Вукшић ушао и премлатио ме палицом, ногама“. Па га онда, иде питање, „колико Вас је пута тукао?-само једанпут“ и онда прича о томе да је Виолета, плава, мршава, да је она тукла и описује да је значи Вукшић имао браду дугачку 15 цм, што је потпуно, што није могао да има, јер толико брада не може за тако кратко време да израсте. Значи, овде је испала она туча рукама, а не види се ни где га је, по којим деловима тукао, ни којом снагом и жестином ни како је то све било, нико о томе није питао. На том истом записнику од 07.12. где је саслушаван Марко Томић који је пред хрватским судијом сведочио „стално су нас тукли рукама и ногама, гуменом палицом, дрвеном палицом, Зоран Вукшић“ и онда наводи седамнаест лица, и сви су били у маскирним униформама. Овај сведок на главном претресу Марко Томић, ево каже, „долазио је „Жути“ увече и онда је вршио насиље, тукао је, добио сам пар и ја преко леђа“. Председник већа каже, „како Вас је тукао?“; он каже, „па са оним“. Председник већа каже, „са чим?“, он каже, „палица та полицијска“. То је што се тиче тучења онако, то је битно и опет каже да је носио браду, одору неку, јел да и ево понавља и на страни 34, каже „ја сам добио једно два пута по леђима“, ево сада он каже како је добио то по леђима.

Е сада шта ми имамо у оптужници за овог Марка Томића? Имамо у оној старој оптужници која је измењена, имамо да су Бертић и Вукшић њега и Јована Ћосића тукли по свим деловима тела и терали их да се међусобно шамарају. И сада овај сведок никако међусобним шамарањем није се изјаснио на претресу, уопште се није изјаснио ни у једном тренутку о Јоиспу Ћосићу. И онда је тужилац ово описао, ударао палицом по леђима и терао их да певају четничке песме. Овај сведок се уопште није изјаснио о било каквим четничким песмама. А опет везује Марка Томића и Јосипа Ћосића заједно и практично, овде видимо да се то ништа не поклапа са

оним што имамо на записнику о главном претресу, а ипак је главни претрес централни догађај у поступку и ту би требале, ако ништа друго, онда да се провере све чињенице које су прибављене пре тога овде и онде.

Ја ћу још само два примера да наведем, нећу даље, даље ћете Ви – Марко Марић, у првој оптужници каже, Зоран Вукшић и Бертић, у више наврата га тукли кундацима пушке по целом телу и глави и примењивали мере застрашивања, стављајући му пиштољ у уста и претећи му да ће га убити. То се након главног претреса своди на овај опис – Зоран Вукшић га ударао приликом хапшења неком великом батином и по довођењу у затвор претио да ће да га убије стављајући му револвер у уста. Е сада овај Марко Марић он је иначе, каже, „ја сам био у Збору народне гарде и пре нисам успео на вријеме напустити Бијели Манастир и онда су дошли господин Бертић и Вукшић са ципом и онда сам се ја предао“. Сада описује шта се дешавало, каже, „стезали су ме“, али како су га стезали, „шпагом и лисице“, значи везали су му руке, је ли, ставили су га у цип и тамо у полицији, тамо су ме ударили. Ово хапшење је потпуно легитимно, е сада дошли су у полицију и пита председник већа, „ко Вас је ударао?-каже, господин Зоран Вукшић, није то био пендрек, то је била нека батина, не знам, тражили су оружје, водали су ме по кућама да покажем где је оружје и тако даље. Каже, Вукшић је имао неки пиштољ сребрни, рекао је да ће ме убити, да тражи оружје, спискове за дјецу, то ваљда при том претраживању му је рекао. Сада каже, „у полицији нисам јео ништа шест-седам дана, господин Вукшић је, како су водили даље то, тукао то“, каже, „како“, па каже, „пендреком, тим неким штапом, тукли су тамо онако доље пред ћелијом“. Пошто се сада он неутрално изјашњава, јел да, судија га пита, он одговара „више ме је „Жућо“ тукао него Бертић. Па каже, „како Вас је Бертић тукао?“, „он ме шакама пар пута, Жућо је више“. Ето, е сада, заменик тужиоца га пита, али тако што му ставља одговор у уста, то ни по садашњем закону не би могао у основном испитивању, председник већа уопште не реагује при том, ту имам озбиљну примедбу на ток тог претреса и каже тужилац – „у својим исказима сте помињали пред истражним судијом да су Вам стављали пиштољ у уста“, то није предочавање, то је постављање питања, друго је предочавање, знате, предочавање би имао право, не, али ово је нуђење одговора у питању, а он каже, „да“, па заменик тужиоца каже, „ко је то урадио?“, а он каже „господин Зоран Вукшић“ и стане ту, а онда га тужилац даље подсећа и каже, „је ли то тај пиштољ што сте га описали малопре?“, а он се онда сети шта је рекао малопре па каже, „то је неки сребрни, неги „магнум“, то не знам стварно, ко ће се сјетити, неки велики пиштољ“. Знате, сведок треба слободно прво да се изјасни о стварима које је доживео. Ово што му се сугерише, да каже, то већ није дозвољено, поготово није дозвољено од стране тужиоца то да ради, јер тужилац има један посебан положај у поступку и тужилац није приватно

лице ту, него је заступник Државе и мора да има један дигнитет и да не ради ово, а председник већа би требало да спречи да се то на тај начин ради.

Онда имате овог Споменка Далића, њега су тукли према оптужници палицом и ногама. А Ви када узмете овај записник од 31.03.2011. године, онда видите, каже овако, Споменко Далић, каже, имао је Вукшић шубару, уместо пендрека некакав кабл, подужи, био је наоружан, имао је сунчане наочаре, ситне, округле и Ви видите да се он нигде не изјашњава овако како је описано у оптужници, где је описано да је тучен палицама и ногама, него каже „имао је ту палицу, али руком ме је ударио иза уха“. То није истина, каже, „ја мислим“, сада, пазите, „ја се добро сећам“ након тога наводи, „имам доказе и од доктора и од свега“, говори о неком свом, неким сада својим тегобама које је имао након тога, да ли је било нешто прије или после, пошто је ту проблем са датумом када се догађа, да ли је догађај у време када је Вукшић већ у болници или пре тога, каже, „више не могу да се сетим, вероватно је оно што сам прво рекао било точније“ и једноставно нигде не описује ово на главном претресу ово што је ушло у састав оптужења. Таквих ствари има много и ја нећу сада да идем, пошто овде има много ових оштећених, свуда имате са интерпретацијом његових, њихових исказа у, опис дела проблем. И заиста ово би суд требало све да иселектира и да види шта се ту стварно догађало, то није лако, за сваког од њих има више записника, мислим да на главном претресу нису постављали питања одређено, сведоци се нису козистентно изјашњавали и имате један утисак да је тамо било неког малтретирања, али се не види ко, како, шта и највише доказа практично има за ову Виолету Илић која и није оптужена, а она је и представљена. Молим? Добро, биће оптужена, али она је представљена као, Вукшић је од пар сведока представљен као њен помагач, она је бар могла да се саслуша као сведок, она је била ту евидентно и могла је да каже шта је било, када је било, како је било, она није саслушана, потпуно је несхватљиво да не буде она саслушана, да не буде саслушан Перо Мамула, да не буде саслушан неко од тих који се наводе у предмету као учесници свега тога, то је по мени велики пропуст суда и ја се зато залажем да се преотвори главни претрес и да се ови докази сви дораде и да се донесе једна озбиљна пресуда, јер на основу овога како стоји, може да се донесе нека пресуда, али та пресуда неће бити озбиљна и квалитетна.

Дакле, ја нећу да идем за тим да помажем неком да избегне кривицу, свако је дужан да одговара за оно што је чинио, међутим, ја гледајући, ја сам јуче рекао овај претрес мало са стране, пошто у њему нисам ни учествовао до скоро, практично нисам учествовао у извођењу било које истражне радње и потпуно сам независан овде на неки начин, а има ту

још једна ствар, ја када сам био истражни судија, овај предмет је требало мени да падне и управо пред почетак тог процеса, ја сам престао да будем истражни судија и онда је некако чини ми се, судбински сам везан за овај предмет и случај је хтео да поново, да се ипак укључим некако у тај предмет и мислим да сам Вам објаснио своје ставове који не иду за тим да се било ко ко је крив ослободи кривичне одговорности, таман посла, свако треба да одговара, али ја тврдим да на основу оваквих доказа за Зорана Вукшића нема минимум елемената да би био оглашен кривим, пре свега за ова убиства, онда такође и за рађавање овог човека у Козарцу. Е сада, за ова мучења знате, ту имате велики број значи исказа у том смислу, али су ти искази непоздани, а поготову када су у питању отац и син Земјак, јер када погледате, када све те исказе изанализирате, видите да нико није видео када су они, значи нико није очевидац њиховог премлаћивања, они су у свакој ситуацији били одвођени из ћелије и враћали се као премлаћивани, а видите у оном поступку из Хрватске да је то чак и по исказу Јована Наранце, коме ја ништа не верујем, Перо Мамула и ова оптужница би морала да буде у том смислу драстично редуцирана.

Веће би морало да покаже да схвата оно што су, чини ми се да, ја сам гледао сада нека питања чланова већа, колегиница Тања пита Вукшића у једном тренутку, како то Ви тврдите да нисте, када сви тврде да јесте, а он не зна шта да јој каже, мислим, то је питање тако апсурдно, да заиста нико не би знао како да одговори на то питање. На основу тог питања и његовог ћутања, јер не зна шта да каже, ствара се утисак тамо да он потврђује да ипак он сада лаже и да су сви у праву, а он нема ту шта да каже. То је једна замка и такве ствари се појављују више пута. На пример, колегиница Оливера пита сведока, само да се сетим, да нешто не погрешим, пита сведока да, више сведока пита, каже, да ли сте ви добијали решења о задржавању, они кажу, не, никакво решење нисмо о задржавању добијали, када смо били привођени у полицију. Па молим Вас, то је било пре двадесет година, тада је важио ЗКП из 1977. године, нико није добијао никакво решење о задржавању, нити је оно постојало, то је тек у СРЈ уведено као институт и како може судија који зна да по оном закону може да вас ухапси свако и да вас држи три дана у притвору, да нико не зна шта Вам се догађа, како може да постави такво питање? Такво питање је практично апсурдно такође. И поступак се водио на тај начин да се покаже нека противправност у таквим стварима где противправности не може да буде. А онда док сам читао ове транскрипте, видео сам да председник већа када саслушава једног од сведока а саслушава га на околност да ли је он читао текст четничке песме и онда дођу на тему, да ли је тај текст који је он читао, био на ћирилици или латицици, пошто користи, предложак је из Хрватске, где је све што је на ћирилици је увредљиво за Хрвата. И онда он каже, да знам ћирилицу. А Драган Мирковић каже, судија Драган

Мирковић каже ми смо то учили у школи, сви, а он каже, не, ја нисам то учио у школи, ја сам био у Крагујевцу у војсци, па сам научио ћирилицу. Значи судија Драган Мирковић уопште не схвата ко су ти људи, ситуацију у Хрватској, опште околности које нису никада биле исте коа околности у Србији и бити Србин у Хрватској је тако тешко, да су из Хрватске чим се наговестило да ће бити рата, побегли и Бранимир Штурлић, „Дони“ и Раде Шербеџија, који су били познати људи, на основу тога су могли да на неки начин сматрају да као познатима нико неће ништа нажао да им уради, јер би то одјекнуло у јавности, али ипак су побегли, пазите, побегао је један Сениша Важић и Невенка Важић, један Радован Штрбац, наш колега. Дакле, нису они бежали без везе из те Хрватске, него су бежали зато што су морали да беже. Вукшић није имао где да бежи, он је морао да остане и он је у тој ситуацији морао око себе да направи један простор у коме може да живи. Он ништа нечасно није урадио, ми тврдимо да није никога убио и видите из предмета да он заиста никога није убио, он са том руком није могао никога ни да убије, не може да се пуца из леве руке и да се изврши убиство, ако сте дешњак – може, може све, Ви питате вештака о брзини пуцања из колта. Вештак каже, па неко може брже, неко спорије, па знате ко може брзо, Вајатерп, такви типови, Зоран Вукшић није ни Док Холидеј, ни Вајетерп, међутим, то је сада та резонување живота, ја мислим да би суд требало мало животније да приступи овом предмету и да ослободи Вукшића за сва ова убиства.

За ово наношење, рањавање у ногу овог Јосипа Вида, у принципу би требао да ослободи за ово мучење, ја пледирам за једну ослобађајућу пресуду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то завршено?

Адв. ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Није завршено, пошто знам да ће суд да га огласи кривим и пошто знам да ће да му одреди неку казну, ја молим суд да има у виду да су тенденције суђења својим држављанима у Хрватској, Босни такве да се добијају за разне ствари потпуно минималне казне, са аспекта домаће праксе. И време је да и домаћи суд и ако нађе да су људи криви, се поведе за тим светлим примерима са запада. Мислим да су и хрватски и босански судови, чак када су у питању окривљени Срби, много реалнији у казни и ове казне које је предложио тужилац а што уопште није обичај да тужилац предлаже висину казне, треба да укаже на неке околности које ће водити ка казни. То је неубичајено заиста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има у новом ЗКП,

Адв. ДРАГАН ПЛАЗИНИЋ: Има у новом ЗКП, али заиста на гај начин тужилац долази у ситуацију да пресуђује. Па ја могу да кажем, ако га суд Вукшића огласи кривим за ово дело за које има неких доказа, то је ово малтретирање по затвору, да му покрије притвор. Ето толико, хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала што сте дали завршну реч. Наставићемо даље, бранилац Слободана Стригића, адв. Милић- Вуловић, по заменичком пуномоћју, аз а адвоката Милоша Палигорића. Изволите.

Адв. МИЛИЋ ВУЛОВИЋ. Поштоване судије, господине тужиоче, колегинице и колеге браниоци, окривљени и сви присутни у овој судници, ја ћу се трудити колико год будем могао да моја завршна реч буде што краћа и што прецизнија и концизнија, колико то ја будем могао да у овој датој ситуацији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слабо се чујете.

Адв. МИЛИЋ ВУЛОВИЋ. Дакле, трудићу се да моја завршна реч буде што.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако Вам је лакше, седите па читајте.

Адв. МИЛИЋ ВУЛОВИЋ. Мени то више одговара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Приближите микрофон.

Адв. МИЛИЋ ВУЛОВИЋ. Хвала, хвала. Дакле, ја се у овом предмету појављујем као бранилац окривљеног Слободана Стригића по заменичком пуномоћју, као што вам је познато адвоката Милоша Палигорића који је одређен за браниоца у овом случају по службеној дужности.

Окривљеном Слободану Стригићу се оптужницом ставља на терет учешће у убиству четворочлане породице Чичак и то од оног момента када је окр. Вукшић лишио живота покојног Чичак Мату, а све до тада према наводима оптужнице, окривљени Стригић није ни знао за одлуку и намеру окривљених Вукшића и Маџарца да ће они да лише живота оца и три сина породице Чичак.

Код самог тужиоца је постојала дилема да ли је и окривљени Хрњак био присутан тог критичног јутра у селу Каранац, приликом саопштавања породици Чичак да дође у полицијску станицу. Он је то, тужилац није био сигуран у то и није му то ставио на терет, не пада ми на памет да му ја то

стављам на терет, мада окривљени Стригић према његовим сазнањима, он је био ту лично присутан. Међутим, кажем, не пада ми на памет да му стављам нешто на терет, оно што му већ тужилац не ставља.

Но, следећи одбрану окривљеног Стригића, која је по мени јасна, доследна, убедљива и логична, тврдим да он ни на који начин није учествовао у убиству ове породице Чичак. Он је преварен када му је речено да са полицијским возилом, марицом, са којом је иначе био задужен, у то време, дакле да са том марицом треба само да превезе неке хрватске шпијуне до командног места Јагодњак. Све до места званог Карашево где је коначно то возило и заустављено, он није знао ко су путници у његовом возилу, изузев окривљених који су били са њим, да кажем, у кабини возила. Тек када је из возила изведен покојни Анте, он је, он ни тада баш није био сигуран обзиром на временске услове, да је већ падала ноћ, да се ради о члановима породице Чичак, али када је изведен из возила и окривљени Иван, онда је препознао да се ради о тим људима, дакле да се ради о његовим комшијама из села које је добро познавао. Током целог поступка окривљени Стригић тврди да су ти чланови породице Чичак били изузетно поштени и добри људи и да ничим нису заслужили да им се, да се овако према њима уради што је урађено, дакле и према њему, што му ја дубоко верујем, он није имао никаквог мотива, нити разлога да ове људе лиши живота, нити да бар на било који начин учествује у таквом чину.

Окривљени Стригић се нашао на месту злочина управо на начин како је наведено у оптужници. Поставља се оправдано питање, да се у датој ситуацији нашао било ко, као у ситуацији у којој се нашао окривљени Стригић, шта је он могао конкретно да учини да овај злочин спречи. Ово пре свега имајући у виду да су окривљени Вукшић и Маџарац па и сам Хрњак, били наоружани, а ова прва двојица и одлучни да своју намеру и своју замисао спроведу до краја, поготову када су лишили живота покојног Мату, онда је сасвим логично било да неће оставити у животу ни осталу тројицу чланова породице Чичак, као сведоке и непосредне очевице овог злочина.

Шта је могао у тој ситуацији да уради окривљени Стригић? Једино је могао да покуша евентуално да ове људе лиши живота, дакле, окривљене Маџарца и Вукшића и да тако спаси ове људе. Међутим, то није ни било реално у датој ситуацији, обзиром да се нашао сам ту, међу њима, а да није ни знао каква је улога окривљеног Хрњака у свему томе. Остало му је само да прати шта се дешава и у страху за сопствени живот и да прати ситуацију шта се дешава. Окривљени Стригић ни у ком случају није прихватио заједничко деловање са осталом тројицом окривљених, нити је свесно и

вољно прихватио њихово деловање, нити је из возила изводио и са осталима приводио тројицу оштећених, до места њихове егзекуције, како се то у оптужници наводи. Овакав закључак тужиоца је по мени произвољан и ничим није поткрепљен, а није ни логичан, имајући у виду напред наведене околности. Да је окривљени Стригић на било који начин учествовао у убиству чланова породице Чичак, не би ваљда о томе причао у свом селу, у Белом Манстиру и не би ишао свесно са тиме да себе открије као учесника једног овако тешког злочина, за који је био свестан да му прети строга казна.

Захваљујући пре свега окривљеном Стригићу, и сазнало се шта се десило са породицом Чичак. Сазнало се ко их је и на који начин лишио живота. Он је одмах након догађаја испричао својим претпостављеним старешинама шта се десило, а пре свега, свом командиру Јањићу и секретару Здјеларевићу. Очигледно је да у СУП Бели Манастир није постојала жеља нити воља да се овај злочин расветли и да се 'процесуира, јер је разумљиво, јер су се старешине плашиле због свог чињења и нечињења везаних за овај и за све друге злочине који су се у то време десили на том подручју, од припадника резервног састава полиције који су били у саставу СУП Бели Манастир.

Окривљени Стригић је о злочину над породицом Чичак испричао и официрима тадашње Војске Југославије и то још 1992. године, када је и ухапшен један дан провео у притвору овде у Београду. Причао је о томе и свом брату који је такође био један од старешина у Полицијској станици Бели Манастир. Причао је и другим људима по Белом Манстиру и селу Каранац, а то је испричао и припаднику хрватске полиције Стјепану Кељменцу кога је окривљени Стригић и предлагао да се саслуша као сведок, али он није саслушан.

Дакле, логично се намеће као питање, зашто би окривљени свесно ишао са тиме да буде оптужен за овај тежак злочин, ако у њему није учествовао. Њему је очигледно било стало до тога да се сазна истина и он је ту истину изнео и пред овим судом. Зато ме и зачуђује залагање тужиоца да се овај осуди на такву драконску казну од 15 година, како је то тужилац у својој завршној речи и предложио, уместо ако и сматра да је имало његовог учешћа у овом злочину, да му та околност управо буде као олакшавајућа.

У измењеној оптужници се наводи да је окривљени Стригић након што је окривљени Вукшић пуцао и погодио оштећене, док су они лежали на земљи, у сву тројицу испалио неколико пројектила из аутоматске пушке. Токо поступка није спроведено балистичко вештачење, да би се

утврдило из ког оружја и ког калибра су били испаљени хици који су погодили оштећене. Поготово није утврђено који су хици били смртоносни и из ког су оружја испаљени ти смртоносни хици. О томе се није могао изјаснити ни вештак патолог. Чак Стојић Миленко као оперативац СУП Бели Манастир који је извршио увиђај на лицу места, тврди да је на једном од покојних нашао и повреде нанете из ловачког наоружања, ловачке пушке зване „сачмарице“, па је чак и нашао и патроне од испаљених хитаца. А очигледно је да окривљени Стригић у сваком случају није имао код себе ловачку пушку. Уколико су хици испаљени у оштећене од стране Вукшића, били смртоносни, што произилази из чињеничног описа датог у оптужници, бар како ја то у оптужници читам, онда ако су оштећени били већ мртви, онда од каквог је значаја то што је у већ мртве људе Стригић пуцао, што је несумљиво један неморалан и грозан чин, али таква радња није санкционисана као кривично дело.

Током поступка ни на који начин није доказано да је погодио било ког од оштећених, нити да је било кога он лично лишио живота, да је пуцао у њега и извазвао смртну последицу. А управо ову околност тужилац такође узима као нарочито отежавајућу околност.

Сам Стригић је пре него што му је било ко то од ове двојице осталих окривљених изјавио, у току поступка је признао да је пуцао из аутоматске пушке и то је он објаснио како и под којим околностима је то учинио, дакле из страха за свој живот и своју безбедност, што мислим да може бити и треба бити прихватљиво.

Шта се дешавало на лицу места, када је у питању ликвидација, односно убиство ових чланова породице Чичак, то само знају овде присутна тројица оптужених, дакле Вукшић, Стригић и Хрњак, четврти актер овога као што Вам је познато, Маџарац није присутан, али чуди ме да у оптужници сем што се наводи да је Маџарац за кога се тврди да је заједно са Вукшићем организатор овог убиства, само што се наводи да је држао за руку покојног Анту док су га изводили до лица места где је убијен, нема описа даљих његових радњи, сем да је учествовао у њиховом довођењу. Просто је невероватно да он ништа друго није радио, обзиром на чињеницу да је он, како се наводи, организатор. Очигледно је да тужилац није ни имао елементе шта да му стави на терет, друго, обзиром да непосредних очевидаца изузев Вукшића и Маџарца није ни било, да је ту био присутан Стригић, он би сигурно описао и то би ишло у диспозитив оптужнице, описао би радњу коју је предузео конкретно у описаној ситуацији Маџарац, па и ако он овде, иако се њему данас овде не суди.

Дакле, по мени, а и сам тужилац је то истакао, чињеиично стање тужилац извлачи из одбрана окривљених. Очигледно је, како је то јуче колега Плазинић приметио, да се овде окривљенима селективно верује, верује им се само у оном делу где један другог оптужују, а ништа им се друго не верује. Окривљеном Вукшићу се верује када износи деловање и учешће окривљеног Стригића у свему овоме, а не верује му се ништа друго. А ја постављам питање, како се може и Вукшићу веровати за оно што тврди, за Стригића, када се он у почетку бранио ћутањем, а након тога када је очигледно видео да је стиснут са доказима, далеко од тога да ја мислим, да сада нешто пакујем окривљеном Вукшићу, али једноставно такво је стање у списима, дакле када је видео да је, да за њега има доказа, он је одлучио да рачунајући да и себи олакша положај у овом поступку, решио је да у овај злочин укључи и окривљеног Стригића, да га каснијим током поступка терети својим исказима.

Окривљени Хрњак, као што Вам је познато, је променио своју одбрану, он у истрази тврди да се окривљени Стригић и он нису померали од заустављеног возила, док су преостала двојица, дакле окривљени Вукшић и Маџарац одводили и убијали оштећене. Током каснијег поступка и он мења своју одбрану и у овај злочин и он укључује окривљеног Стригића, не знам из којих разлога, да ли је очекивао можда евентуално статус заштићеног сведока или из којих разлога, ја то не знам, али очигледно да је он одбрану променио.

Несумњиво је да је у току овог целог поступка једини Стригић остао доследан у својој одбрани, да је од почетка до краја причао исту, да је догађај на исти начин представљао. Па по мом дубоком уверењу, осуђујућа пресуда и учешће окривљеног Стригића у овом злочину, не може се утврдити нити се доказати само на основу исказа ове двојице оптужених.

Уосталом, окривљеном Стригићу је и прећено од окривљеног Вукшића и Маџарца и скретана му у више наврата пажња пре него што је поступак почео, да он не прича много и да би требало да се о свему ћути, тако да је он на неки начин и очекивао њихову освету кроз овај поступак.

Окривљени Стригић тврди да није ни могао видети тела оштећених, па зато је и логична његова одбрана да није пуцао у њиховом правцу, да се не понављам, и ако је пуцано, то никаквог значаја нема јер нема доказа да је то било у узрочној вези са насталом последицом.

Што се тиче одузетог новца и осталих ствари од оштећених и њихове поделе касније у стану Маџарца, тужилац нешто није посебно о томе јуче се освртао на то, али сматрам да оно како је то Стригић објаснио да нема

разлога да му се не верује, да му је неки новац и нуђен, а да га није прихватио, ако је хтео лагати, он не би тврдио да су му дате те две личне карте као за успомену и тако даље, откуд да би му пала на памет нешто тако да конструише, да прича, ако би причао истину. Могао је да порекне и то, у ситуацији ако је хтео да лаже.

Моје дубоко уверење да ако суд и нађе да је, да, пре него што ово кажем, мислим да је оптужница непрецизна и у овом делу где се каже да је окривљени Стригић, па и за остале, учествовао у довођењу оштећених, конкретно за њега ове тројице овај, до места где су они убијени, а да се не опише, на који је то начин, како је то описано за оштећеног Анту, да га је за руку држао Каранац, а поред њега ишао Вукшић, а ови на десетак метара иза њега, то за ову тројицу нема, то како је неко учествовао у нечијем довођењу, то се мора тачно навести како, шта је конкретно Стригић радио и шта остали окривљени, да ли га је неко држао за руку, за делове одеће, за врат, већ на ком одстојању ако су ишли иза њих и тако даље, што је по мени било нужно да стоји у оптужници. Очигледно да тужилац није имао такве доказе, па да је као и све остало, ова оптужница и њен диспозитив је засниван на чистим претпоставкама.

Уколико суд и нађе да је окривљени Стригић и предузео неку од ових радњи, које му се, дакле, да је и пуцао у правцу оштећених и да је учествовао у њиховом привођењу, обзиром на све околности да му је директно био угрожен живот од људи ту присутних, сматрам да је то учинио само из спашавајући сопствени живот, па због тога сматрам да је деловао у нужној одбрани те да његове радње не би ни представљале кривично дело, те сходно чл.20. став 1 и став 2 Кривичног законика.

И ја не остављам никакву дилему у погледу свог става и нећу истицати никакве олакшавајуће околности које несумњиво стоје. Једноставно сматрам да је једино законита одлука која може опстати, то је одлука суда, односно ослобађајућа пресуда, па такву пресуду и предлажем.

И сасвим на крају, као човек, не могу а да не изразим своје згражавање над свим овим што се десило и да у своје име и у име свога браћеника породици Чичак, ако уопште ове моје речи дођу на неки начин до њих, не изразим дубоко саучешће за све ово што се десило. Толико, захваљујем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Адвокат Бјелетић Радмила у завршној речи изјави:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете паузу?

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Прекида се главни претрес у 11 часова, наставак се заказује у 11 часова и 25 минута.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ'

Главни претрес се наставља у 11 часова и 29 минута завршном речи браниоца опт. Бранка Хрњака, адв. Бјелетић Радмиле.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. РАДМИЛА БЈЕЛЕТИЋ:

Поштовани председниче, чланови већа, тужиоче, колеге браниоци и сви присутни, ову завршну реч почећу једном реченицом мога брањеника, окривљеног Хрњак Бранка који је износећи своју одбрану пред овим већем на главном претресу од 02.11.2010. године на питање председника већа, да ли признајете извршење кривичног дела које Вам се ставља на терет, окривљени Хрњак је одговорио: „Признајем извршење овог кривичног дела али не својевољно“. У преводу, ја бих рекла да ово значи да се окривљени Хрњак нашао у погрешно време на погрешном месту без своје кривице. Али о томе ћу нешто касније.

Није спорно у овом поступку да је окривљени Хрњак дана 25.12.2009. године пред истражним судијом Вишег суда у Београду Одељења за ратне злочине дао исказ, а потом други исказ пред другим истражним судијом 28.04.2010. године, који се у погледу, који се у односу на претходни разликује у погледу чињеница које се тичу присутности окривљеног Хрњака и окривљеног Стригића самом чину егзекуције чланова породице Чичак. Логично је питање, када окривљени у једном делу промени исказ или у целости, због чега је то урадио. Морам да кажем да је окривљени Хрњак у почетку овог поступка имао изабраног браниоца, да је после четири и по месеца проведена у притвору, тражио да му суд постави браниоца по службеној дужности и суд је то поверење указао мени, на чему му се ја захваљујем. Када сам први пут посетила окривљеног Хрњака у притвору, он ми је испричао цео догађај на начин као што је то

изјавио у свом исказу од 28.04.2010. године и пред овим већем потврдио 02.11.2010. године. Шта је преломило у окривљеном Хрњаку да промени исказ? Његова прва реченица приликом нашег првог сусрета је била – браниоче, ја ништа нисам урадио, само сам ту био присутан, окривљени Стригић пуцао у човека, пуштен из притвора. Објаснио ми је ту страх који је имао и претње које су му својевремено упућивали и окривљени Зоран Вукшић и окривљени Стригић. На крају је рекао – превладаћу сав овај страх и рећи ћу истину. И овде на крају остао је доследан и пред овим већем исказу који је рекао пред истражним судијом од 28.04.2010. године.

У односу на претње које је окривљени Вукшић исказао према окривљеном Хрњаку, Хрњак се изјашњава да је после враћања са места злочина када је окривљени Вукшић сео у „Ладу Ниву“, Ви сте мени рекли у овом случају, „ако будеш када проговорио о овом случају, нестаће и тебе и твоје фамилије“. На ове околности окривљени Хрњак и окривљени Вукшић су се суочили, то је транскрипт од 30.03.2011. године, на страни 70, где на ове околности окривљени Хрњак се изјашњава: „Када сам ја сјео са вама у „Ладу“, Ви сте рекли мени у овом случају, ако будеш икад иком проговорио нестаће и тебе и твоје фамилије и онда смо се упутили код Мацарца у стан“. У односу на претње које је исказивао окривљени Стригић према окривљеном Хрњаку, а иначе подсећам веће да су они, да ли је то живот тако спојио, живели у истом месту у Сомбору, окривљени Хрњак се на страни 4 исказа пред истражним судијом окривљеног Хрњака од 28.04.2010. године изјашњава овако: „2006. године Стригић се обрео изненада у дворишту моје куће у Сомбору и рекао ми: „ако се буде шта почело причати о фамилији, о породици Чичак, немој случајно да спомињеш то, јер имаш децу. Иста претња упућена ми је и у децембру 2009. године, коју сам јако озбиљно схватио, када смо се срели код куће Драгана Марјановића, исказао ми је следеће речи: „знаш, ако дође до хапшења, не спомињи случајно да сам ја пуцао, јер ти имаш децу, а ја имам браћу, оба двојица од њих имају жестоку браћу“. И даље се изјашњава да је „Жутог“ пратила репутација најопаснијег човека у Барањи.

Ја бих се сада осврнула на један кратки увод, на који начин је окривљени Хрњак дошао у Барању, због чега је дошао. Наиме, није спорно да је окривљени Хрњак у Барању дошао у августу месецу 1991. године и да се запослио на граничном прелазу Кнежево. У свом исказу је говорио да никога није познавао, а да се запослио преко извесног Душана Марчете који је тада био начелник Станице милиције за граничне послове Кнежево, о чему се на ове околности изјашњава и сведок Томислав Стојановић на главном претресу од 11.11.2011. године, на страни 4 каже, „сећам се да је на граничном прелазу радио Хрњак Бранко, мислим тако се зове“. Овај исти сведок каже да је Душан Марчета на кога се позива окривљени

Хрњак, исто овог сведока запослио и да је поменути Марчета био командир Станице милиције за граничне послове. На ове околности изјашњава се и сведок Павао Нађ, на главном претресу од 12.10.2011. године, где се изјашњава да је окривљени Хрњак самим доласком у Барању, прво се запослио на гранични прелаз, а поменути сведок Павао Нађ био је непосредно претпостављени окривљеном Хрњаку. Такође се овај сведок изјашњава да га је тада на гранични прелаз довео тадашњи командир Станице милиције Душан Марчета. Сведок Радослав Здјеларевић на транскрипту од 14.09.2011. године изјашњава се „Марчета ме је молио да примим Хрњака јер су се они знали“. Сви ови сведоци, дакле, потврђују чињеницу да је окривљени Хрњак, како се и сам изјашњавао, доласком у Барању запослио на поменутом граничном прелазу, преко поменутог Душана Марчете, на граничном прелазу Кнежево окривљени Хрњак се изјашњава да је радио свега месец дана. Ове чињенице потврђује и његов непосредно претпостављени, сведок Павао Нађ који каже, „радио је најдуже месец дана, јер тада гранични прелаз није радио, већ се само вршила служба обезбеђења објекта“. У септембру месецу 1991. године окривљени Бранко Хрњак прелази такође при СУП Белог Манастира, заснива радни однос у да кажем Одсеку саобраћајне полиције, где остаје све до краја 1991. године, када и напушта Барању. Да је окривљени Хрњак заиста био у радном односу у МУП Бели Манстир, у поменутој саобраћајној јединици, саслушали смо овде и непосредно претпостављеног руководиоца у то време окр. Хрњак Бранка, Војина Бертића, који се на главном претресу од 12.09.2011. године изјашњава на ове околности и потврђује да је он био непосредно претпостављени окривљеном Хрњаку.

Сада бих се осврнула на сам догађај – убиство чланова породице Чичак, оно што је томе претходило и у склопу тога, улогу окривљеног Хрњака.

У свом исказу пред истражним судијом од 28.04.2010. године и пред овим већем 04.11.2010. године, окривљени Хрњак се изјашњава да је критичног дана 17.10.1991. године затекао се у дежурани МУП Бели Манастир када је отворио врата окривљени Зоран Вукшић и позвао га да пође са њим, рекавши му: „Пођи са нама, требамо четири хрватска шпијуна одвести одавде у команду војске у Јагодњак“. Наредио му је, „полази“. Потом се окривљени Хрњак изјашњава да му је тада вођа смене Ђуро Опачић рекао, „иди Бранко да нећеш имати проблема некаквих, иди пођи са њима, можда неко треба да се врати из Јагодњака, назад из команде“. Била су овде током поступка од стране Тужилаштва постављена питања откуд Бранко Хрњак у дежурани, шта он ту ради и колико је он био запослен у саобраћајној полицији. На ове околности се изјашњавао окривљени тако што је рекао да зависно од тога шта је природа посла захтевала, да је њега некада његов непосредно претпостављени Војин

Бертић, да кажем, распоређивао да ради у дежурани и на те околности Војин Бертић се саслушава пред овим судом, дана 12.09.2011. године, потврђује овакав исказ окривљеног Хрњака и каже: „На питање браниоца Радмиле Бјелетић поменутом сведоку, да ли је окривљени Хрњак поред послова које је обављао у оквиру саобраћајне полиције радио и у дежурани, он се изјашњава – „ако треба дежурном нешто да се помогне“. На питање истог браниоца, „да ли сте некада овде окривљеног Хрњака послали на помоћ у дежурани, сведок Војин Бертић одговара: „Како да не, па рекао сам“. Мислим да је ово довољно објашњење због чега се окривљени Хрњак нашао поменутог дана у дежурни по природи очигледно потребе посла, независно од тога кажем што је он био запослен у Саобраћајној полицији. У односу на поменуто лице Ђуру Опачића, на кога се окривљени Хрњак позива у свом исказу да му је у том тренутку био непосредно претпостављени у дежурани и који му је рекао да пође, да послуша Вукшића, као што знате одбране је у више наврата пред овим већем предлагала да се саслуша тај сведок. Једанпут је било одложено због болести, колико се сећам председнице већа Ви сте прочитали да је он једанпут чак изјавио да жели да сведочи али да није могао због болести, међутим у даљем току поступка после више наврата, мислим да због здравственог стања није могао да сведочи тако да једноставно одбрана више није имала могућности да инсистира на том сведоку. Но, независно од тога сматрамо да је и у овом поступку постало неспорно да је поменути Ђура Опачић радио у дежурани, о чему се изјашњавају сведоци Војин Бертић – транскрипт од 12.09.2011., сведок Милан Грчић – транскрипт од 15.09.2011. године, а посебно бих напоменула исказ сведока Радослава Здјеларевића који је на главном претресу од 14.09.2011. године потврђује да остаје при исказу да мисли да је Ђуро Опачић тада био дежуран, мисли се на дан убиства чланова породице Чичак.

Сведок Дмитар Јанус на транскрипту од 17.02.2011. каже „Ђуро Опачић, мислим да је то један од оних пензионисаних полицајаца који је враћен у дежурну службу“, према томе критичног дана окривљени Хрњак се налази у дежурани СУП-а Бели Манастир, улази Вукшић, наређује му да пође, сам Хрњак и Вукшић се изјашњавају да се они до тада никада нису званично упознали. Хрњак је познавао Вукшића као врло познату личност у том крају, међутим оно што Хрњак није знао а то је сазнао касније у овом поступку, да се окривљени Вукшић интересовао за окривљеног Хрњака. У ком смислу? На оном главном претресу изјашњавао се сведок Павао Нађ 12.10.2011. године где се изјашњава: „Знам да је једном приликом Зоран Вукшић питао Радослава Здјеларевића ко је он, не познајем га, ко га је довео овде, тога се сећам“, на шта му је Радослав Здјеларевић рекао: „То је наш човек и ја као гарантујем за њега“, а потом је Вукшић рекао „Добро, проверићу и ја њега“. Бојим се да ова реченица Зорана Вукшића „Добро,

проверићу ја њега“ је управо био овај позив да окривљени Хрњак пође са Зораном Вукшићем. Окривљени Хрњака полази на позив Зорана Вукшића у убеђењу да се воде неки Хрвати у Јагодњак. Може се поставити питање зашто је он послушао Зорана Вукшића, није спорно да му он формално није непосредно претпостављени. Окривљени Хрњак се изјашњава да му је у том тренутку непосредно претпостављени Ђуро Опачић такође рекао „Иди Бранко да не би имало проблема“ јер просто знало се ко је Зоран Вукшић у Барањи и да не би добро прошао да је одбио да пође. На те околности сведок Павао Нађ каже у односу на Вукшића „Знам да су га се многи људи бојали, па чак и у СУП-у, људи који су радили што кажете увек су имали неки страх према Вукшићу“. Са друге стране опште је познато било да је Зоран Вукшић „важио“ за једног од ослободила МУП-а Бели Манастир у августу месецу о чему смо овде извршили увид у ТВ снимак Зорана Вукшића у униформи. Зоран Вукшић је важио за човека за кога није било препоручљиво супроставити му се на било који начин али о томе ћемо нешто касније. Чак мислим да и да Ђуро Опачић није рекао окривљеном Хрњаку да пође, да би уопште у једној таквој ситуацији ко му издаје наређење и ко је био Зоран Вукшић окривљени Хрњак морао да послуша. Дакле, след догађаја је такав улази се у марицу, окривљени Хрњак не познаје те људе и детаљно се изјашњава како се догађај даље одвија. На те околности окривљени Хрњак се изјашњава пред истражним судијом до детаља од 28.04.2010. године и потврђује тај исказ пред овим већем на главном претресу од 02.11.2011. године.

Окривљени Хрњак до детаља описује начин на који се догађај одиграо и мислим да је његов исказ пред овим већем дат веома јасно и уверљиво и да такав исказ може да да само неко ко је заиста одлучио да каже истину. При томе желим да кажем да је окривљени Хрњак када је променио исказ у једном делу, он није променио исказ због тога да би било кога другог више теретио, као што је окривљени Стригић се у том смислу осетио да је то због тога што он жели њега да терети. Не. Оваквим другим исказом уколико веће нађе да постоји кривична одговорност окривљеног Хрњака он и себе више терети јер он много више у овом исказу описује догађај и саме радње којима је он био присутан. Према томе само због тога мислим да ово веће треба да верује окривљеном Хрњаку да је он кроз овакав исказ хтео и желео да каже само истину. Окривљени Хрњак описује сам догађај, кад су, сели су у марицу, да се не понављам овде већ тај след догађаја је више пута истицан, Вукшић је рекао Стригићу да стане, зауставио је Стригић марицу. Вукшић је рекао „Сви напоље изађите из аута, а ти појачај музику до краја“, за ову музику да појача обратио се Стригићу. Окривљени Хрњак се изјашњава да је он питао Мађарца „Је ли то команда војске у Јагодњаку“, на шта му је Зоран Вукшић рекао „Ти немој да једеш, тебе нико није ништа питао, имаш да радиш оно што ти се

каже, јел јасно“, ја сам одговорио „Јасно“. Затим даље описује да је био у великом страху, да је мислио да ће га ликвидирати. Окривљени Хрњак се изјашњава да је у једном моменту рекао „Немојте људи то радити, то неће бити добро“, на шта му се поново обратио Зоран Вукшић речима „Ти још једну проговори, просућу ти мозак“. Затим окривљени Хрњак редом описује како су извођени и ликвидирани оштећени. Мислим да је начин на који је он овде излагао пред судом уверљив јер он на неки начин до детаља описује тај догађај, при томе наводи да окривљени Хрњак није познавао те људе, он није знао ни имена тих људи и ми смо тек после из исказа окривљеног Стригића који је познавао те људе дошли до идентификације ко је био први, други, мислим поименично. Због тога се окривљени Хрњак изјашњава само да кажем бројевима у смислу ко је први, ко је други, трећи и четврти изведен.

У односу на првога оштећенога окривљени Хрњак каже: „Затим је Зоран Вукшић клигнуо Зорану Мађарцу главом и рекао дај једнога, што је Мађарац скочио иза, отворио задња врата марице и извукао једног човека држао га овако за мишку десне руке, водио га је отприлике око 30 метара до 40, по мени, водио га је до једног, колико сам ја видео, срушеног зида напуштеног салаша. Ту су скренули пар корака у десно, затим је Зоран Мађарац држао човека за косу овако док је Зоран Вукшић извадио нож иза појаса и забио човеку нож у врат. Када сам то видео обузео ме је страх“, то се изјашњава Хрњак и при томе се изјашњава да је све то заједно са њим гледао и окривљени Стригић који је такође кренуо са нама. Кад су се поново вратили до другог, Зоран Вукшић је рекао Мађарцу „Дај следећег“, тако да је, Мађарац је скочио, отворио врата марице, извукао следећег човека, такође га је држао за десну руку и такође се Вукшић поново обратио мени „Шта ти гледаш, полази“ и поново се изјашњава да је Стригић пошао са њима. Затим је Жути извадио сјајни пиштољ онај што је имао у футроли, то сам видео и пуцао човеку у потиљак. Догађај се понавља истим следом па поново Вукшић наређује Мађарцу „Дај следећег“. Исто је то учинио Мађарац па се онда Зоран Вукшић обраћа Хрњаку и каже: „Шта ти стално гледаш, што не крећеш, да ли то стално морам да ти говорим сваки пут. Затим је Вукшић извадио пиштољ, пуцао човеку у потиљак, то сам видео својим очима“. Даље Хрњак објашњава свој страх од целог тог догађаја којем присуствује и на крају када су извадили задњега Жути се обратио речима мени: „Маму вам, шта се бојите усташа, шта гледате“ и с тога је рекао Мађарцу „Дај тога овамо“, ухватио је магнум, гурнуо је човека, гурнуо је магнум у леђа тога човека четвртога и пуцао преко десне руке која му је била у гипсу у њега. Затим је скочио Слободан Стригић који је стао мени са леве стране и пуцао неколико пута из аутоматске пушке у тог човека. Затим окривљени Хрњак се враћају сви на лице места, улазе у ту марицу и после тог догађаја окривљени Хрњак

седа са Зораном Вукшићем у ту поменутоу „Ладу Ниву“. Вукшић вози ту „Ладу Ниву“ са тако повређеном руком и одлазе у кућу код Мађарца. Није уважени колега тужилац инсистирао али осећам потребу да кажем да није спорно да је окривљени Хрњак био у тој кући, да је био позван на вечеру али пошто се у оптужници помиње и да су делили неки новац, није спорно да се окривљени Хрњак изјашњавао да су нудили неки новац, међутим, да он тај новац није узео и мислим да током поступка и нема доказа да је окривљени Хрњак било какав новац узео.

Оно што је најтежи задатак за одбрану је да докаже да суд поверује да окривљени Хрњак није свесно прихватио заједничко деловање, да се није својеволјно, како он каже, саглашавао са јасно показаним понашањем окривљеног Вукшића и Мађарца у односу на оштећене и да је „пристао“ на такву последицу јер је био уплашен за свој живот јер шта је могао у тој ситуацији да уради окривљени Хрњак и да ли је у случају супротстављања његов живот извесно био угрожен, односно да ли би он био убијен. Окривљени Хрњак не познаје људе из Барање, он чак ни окривљеног Вукшића, а Мађарца и Стригића до тада је познавао само из виђења и они су се на том догађају нашли без да окривљени Хрњак није учествовао ни у каквом том поменутом договору. Да је Хрњак којим случајем потегао пиштољ да ли би он био убијен, било од Вукшића, можда и од осталих и да ли би се икада и сазнало нешто о томе имајући у виду ко је био на челу МУП-а Бели Манастир, ко је био на челу јединице за специјалне операције, а све у склопу, морам да кажем њихових нажалост срамних исказа пред овим већем које су прилагођавали датој ситуацији, посебно исказ Радослава Здјеларевића секретара СУП-а Бели Манастир који је порекао све што је раније рекао у више наврата и пред овим већем давао исказ просто како њему одговара. Да ли би заиста окривљени Хрњак од такве „власти“ добио било какву заштиту, односно да ли би икада били процесуирани они који би евентуално њега убили.

Окривљени Хрњак је пристајући „на последице“ како он каже, али не својеволјно, испољавао страх за сопствени живот под великом претњом за исти. Зоран Вукшић је био неко коме се није смело супротставити, а не тек један Хрњак Бранко који је дошао у Барању, што би се рекло трбухом за крухом, јер не заборавимо да мислим није спорно у овом поступку да је и окривљени Стригић и окривљени Вукшић били чланови ове специјалне јединице, да је окривљени Мађарац био припадник те интервентне и да су они били у јединицама које су да кажем на неки начин биле борбено опредељене, да је окривљени Хрњак био у тој саобраћајној полицији која је радила неке тзв. техничке послове и да окр. Хрњак није учествовао ни у једној врсти да кажем неке борбене операције јер то нисмо кроз овај поступак овде ни чули.

Да ли је тај страх за сопствени живот био толики да између страха за сопствени живот и оно на шта је условно речено, невољно пристао, последица тог великог страха и претње за сопствени живот. Сам окривљени Хрњак у својој одбрани изјашњава се да је Вукшић био цитирам: „Звер у људском облику, њега је пратила репутација најопаснијег човека у Барањи и он је могао свакоме свашта да нареди, не само мени, могао је чак и команданту војске да нареди, толико су га се људи бојали не само ја, него и сви, то можете питати и остале окривљене“. А ко су ти остали окривљени који су се изјашњавали о Зорану Вукшићу. Ја нећу овде као бранилац окр. Хрњака да цитирам исказе сведока оштећених припадника хрватске националности али заиста морам на ове околности везано за Зорана Вукшића да цитирам исказе сведока искључиво припадника МУП-а Бели Манастир српске националности које се о Зорану Вукшићу изјашњавају на следећи начин.

Сведок Милорад Обрадовић – шеф Службе оперативе изјашњава се да је Зоран Вукшић био члан специјалне јединице СУП Бели Манастир који се бахато понашао и њему нико није могао да стане на пут – транскрипт са главног претреса од 18.01.2011. године, затим каже „Колеге су се жалиле на њега и његово понашање“.

Сведок Дане Бранковић у истрази се изјашњава, а што му је предочено на главном претресу од 18.01.2011. „Ја сам лично избегавао сусрет са тим проблематичним специјалцима као што су Вукшић“ и наводи и друге.

Сведок Миленко Стајић, радио такође у МУП Бели Манастир у оперативи, на главном претресу од 19.01.2011. године каже, од стране председника већа предочено му је да су се Жути и други окривљени истицали по свом бахатом понашању и били су у саставу специјалне јединице.

Сведок Томо Совић такође радио у оперативи, изјашњава да му је Жућа био познат по свом бахатом понашању, био је веома прек човек – транскрипт од 19.01.0211.

Сведок Душан Ненадовић – транскрипт од 17.02.2011. каже „Познато је да је Жути био разуздан у свом понашању као и припадници специјалне јединице. Ми оперативци смо их избегавали и нисмо имали никакве односе“.

Сведок Владан Љубинковић на главном претресу од 18.02.2011. каже „Припадници специјалне полиције су се бахато понашали на терену тако да су и нама полицајцима улива страх. О њиховој активности у то време није смело да се коментарише, а и ако се коментарисало то је рађено опрезно“.

Сведок Миле Опачић радио у полицији, на главном претресу од 13.09.2011. за Зорана Вукшића каже: „Па причало се да је строг, дође да му не може му порећи нико ништа у вези са чим“.

Сведок Радослав Здјеларевић пред истражним судијом и овим већем 14.09.2011. изјашњава се „да се међу њима Зоран Вукшић котирао као Шварценегер, затим овај Бранко Хрњак је био тако тих и није он изражавао никакве, Жути је био бахат, потом дрзак, ајде како да кажем није дозволио да му нико ништа каже“.

Сведок Милан Грчић који је радио у дежурној служби МУП-а Бели Манастир изјашњава се 14.11.2000. да је Зоран Вукшић у то време био врло опасан како за хрватски тако и други живаљ, тако и за становнике српске нације. Затим се изјашњава, такође 14.11.2000. „Врло ризично у то време било је шта питати, а поготово ако је то учинио тај Зоран Вукшић“. На питање браниоца адв. Радмиле Бјелетић на главном претресу од 15.09.2011. „Ком ризику се излаже неко ко пита шта је учинио Зоран Вукшић“, сведок одговара „Такво је доба било јер да сте живели тамо вероватно би знали о чему се ради“. На питање истог браниоца да ли би нечији живот био угрожен ако пита нешто шта је учинио Зоран Вукшић, сведок одговара „Па можда мој, можда моје обитељи, шта ја знам“.

Сведок Павао Нађ, шеф на граничном прелазу Кнежево, саслушан на главном претресу 12.10.2011. године изјашњавајући се на питање адвоката Радмиле Бјелетић о кредибилитету Зорана Вукшића каже „Знам да су га се многи људи бојали, па чак и у СУП-у, људи који су радили увек су имали неки страх према Вукшићу“. На питање истог браниоца да ли се то односи на локално становништво или само на становништво друге националности сведок одговара „Па ја мислим на комплетно становништво“.

Сведок Жељко Обрадовић, радио у МУП-у Бели Манастир у криминалистичкој техници на записнику, односно главном претресу предочавам записник из 2000. године, главни претрес од 10.11.2011. каже „Тај Зоран Вукшић звани Жути, због свега онога што је учинио у време окупације у Белом Манастиру и Барањи, а што сам чуо од других могао би бити међу првима у Хагу. Он је радио свашта што не ваља, бар колико је мени познато и што сам чуо по причању других“.

Сведок Милан Прусац, радио такође у МУП-у, на главном претресу од 11.11.2011. предочаван му исказ из исраге где каже „Познавао сам Зорана Вукшића званог Жути који се појављивао радикално екстреман по униформи, наоружању, изгледу јер је желео да буде други Дража Михајловић“.

Да ли после свих оваквих квалификација које су изrekli напред наведени сведоци и они други који су оштећени, да ли је заиста постојао оправдани страх и бојазан окривљеног Хрњака да би у случају супротстављања у критично време на критичном месту када је извршено убиство ове породице Чичак се супротставио. Ја дубоко верујем да окривљени Хрњак данас не би био међу нама.

Сада бих се осврнула на онај део доказног поступка у коме се окривљени Хрњак терети. Ко у ствари терети окривљеног Хрњака? Окривљеног Хрњака терети Зоран Вукшић у свом исказу од 03.03.2011. године, наводи како су Стригић и Хрњак изводили те људе да би их плашили, потом код првог чуо пуцањ, касније извели остале чланове. Стригић имао аутоматску пушку, чуо се кратки рафал од три до пет можда метака у правцу тих особа, ми смо ћутали, нисмо једну реч проговорили, мисли се на Жутог и Мађарца. Ја и Мађарац смо се погледали, „Ау“, само смо то рекли. Затим се окривљени Зоран Вукшић изјашњава на истом том транскрипту „Увек сам носио пиштољ са собом“, а истовремено се на страни 30 истог транскрипта изјашњава да је упознао Хрњака негде у десетом месецу 1991. године када сам дошао први пут из болнице. На све ове околности везане за исказ окривљеног Вукшића, а у склопу радњи које он приписује окр. Стригићу мислим да не постоји ниједан материјални доказ и просто не налазим да је релевантно да у неку ширину анализирам исказ Зорана Вукшића јер он је искључиво усмерен на избегавање било какве кривичне одговорности и није поткрепљен никаквим доказима у овом предмету. Уосталом на ове околности било је и директно суочење између окр. Хрњака и Зорана Вукшића на главном претресу од 03.03.2011. године на страни 69, не бих сада све то цитирала и понављала али једноставно овде је окр. Хрњак окривљеном Вукшићу у лице рекао цео след догађаја као што се изјашњавао и пред истражним судијом од 28.04.2011. и пред овим већем на шта Зоран Вукшић није имао неко адекватно објашњење. Његови одговори су били „Ја те нисам звао, ја те нисам позвао, можда неко други“ и тако даље. Тешко је значи поверовати у овакву једну одбрану јер она би подразумевала да окривљени Хрњак и окривљени Стригић претходно имају неки план, неки договор тако да једноставно мислим да нема потребе даље то да анализирам.

Надаље, иако се у оптужници окривљени Хрњак не терети да је са Мађарцем и Вукшићем дошао тог дана у јутарњим часовима у породичну кућу породице Чичак, јуче се уважени колега тужилац о томе изјашњавао, ја исто имам потребу да се на кратко као бранилац осврнем на тај део доказног поступка иако то није директно предмет оптужења у односу на Хрњака али пошто се и тужилац јуче о томе изјашњавао бићу у том делу врло кратка.

Као сведок тужилаштва саслушана је Анђа Чичак која се у претходном поступку на ове околности изјашњава саслушана пред Жупанијским судом у Осијеку 19. ожујка 2010. каже „Наиме, ја ништа нисам чула ко би убио мога супруга и синове, углавном Бранка Хрњака не познајем“. Да би на главном претресу од 29.03.2011. изјашњава се да је чула да је један од њих био Хрњак од те четворице али да је то чула када је ово суђење почело. Потом сведок Јадранка Чичак изјављује да Бранка Хрњака не познаје, затим на записнику о испитивању сведока пред Жупанијским судом у Осијеку од 19. ожујка 2010. она каже „Један од њих био је Бранко Хрњак“, док се претходно 2000. године изјашњава да га не познаје, а сада 2010. каже „Један од њих био је Бранко Хрњак, док другог нисам познавала“ а затим каже „О идентитету Бранка Хрњака сазнала сам касније када сам га описала неким особама па су ми они рекли о коме се ради и да није из Барање“. Јадранка Чичак на главном претресу од 06.12.2010. године каже „Јавним поговором сам сазнала да је у полицијској одори био Хрњак“ и оно што бих се сложила са тужиоцем када је јуче излагао на ове околности извршено је то наводно препознавање коме сам ја као бранилац приговорила јер је поменути сведок претходно изјавила да познаје Вукшића, да познаје Стригића и да познаје Бертића. Јасно је да и Анђа и Јадранка Чичак, уз сво уважавање, наравно да желе да се открије ко је убио њихове синове, односно Јадранки Чичак и мужа, мислим то су били отац и три сина, извињавам се, и разумем ту потребу. Међутим сведочење ових сведокиња је једноставно неупотребљиво и није утемељено ни на каквим доказима, то је све нешто што је она описивала, а што је неко други по опису рекао да је то Бранко Хрњак, на основу неког јавног поговора, а при томе се те чињенице износе тек 2010. године.

На крају бих се осврнула и на одређене сведоке које је предложила одбрана Стригића. Морам да кажем да се овде окр. Слободан Стригић после давања исказа окр. Хрњака од 28.04. и на овом главном претресу осетио „повређеним“ у смислу да окривљени Хрњак има неки интерес, неки мотив, да њега терети у овом поступку. Као што сам рекла окр.Хрњак апсолутно нема никакав мотив да терети никога у овом поступку, већ једноставно да каже истину. После давања таквог исказа окр. Стригић предлаже сведоке који ће сведочити против Бранка Хрњака, а на околности

да је он наводно знао да ће ти сведоци да потврде да је окр. Хрњак тог дана био у дворишту породичне куће породице Чичак, а при томе сам окривљени Стригић се на главном претресу изјашњава да је он лично видео у дворишту породичне куће Чичак само Зорана Вукшића и Зорана Мађарца, значи овај исказ од 01.11.2010. Стригић даје пред овим већем и каже да је у дворишту породичне куће Чичак он лично видео Зорана Вукшића и Зорана Мађарца. Међутим, како је поступак даље се одвијао окривљени Стригић је предложио сведоке на околност да је наводно Бранко Хрњак био у породичној кући породице Чичак, односно претходно у кући породице Ђурковић, па смо тако на главном претресу од 13.12.2011. године саслушали сведоке Бошка Ђурковића и Љиљу Ђурковић.

Пре освртања на исказе ових сведока желим да кажем да је окривљени Стригић имао неодољиву потребу у овом поступку да исказе своју велику приврженост, своју велику невиност у овом поступку, да ни у чему није доприносио па је тако и у претходном поступку у истрази давао исказ да је он злочин одавно пријављивао, позивао се на неку касарну, мајора Вишњића и тако даље. Ми смо овде поштовани председнице на главном претресу од 13.10.2011. године и морам да кажем док није стигао тај извештај и док нисам извршила увид у тај извештај, ја сам заиста можда и мислила да је окр. Стригић заиста пријавио овај злочин. Међутим када је стигао извештај са којим сте нас Ви господине председнице упознали на транскрипту од 13.10.2011. године, а ја као бранилац сам извршила увид у поменути извештај. Из тог извештаја се апсолутно не види да је окривљени Слободан Стригић пријављивао ратни злочин иако су списи уништени, како овде каже, спису су уништени па се не могу изјаснити да ли је вођен поступак због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, да ли је лишен слободе али постоји уписник од 13.11.1992. године, а то је период на који се позива Стригић да је тада овде у војном суду то пријавио, али Стригић није одговарао за кривично дело ратног злочина, него одговарао због кривичног дела напад на војно лице у вршењу службе из члана 206 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ. Према томе да је окривљени Стригић заиста пријавио овај ратни злочин, а био је у Војном суду стварно је научна фантастика поверовати да овако нешто не би било процесуирано. Напротив ово само говори да је окривљени Стригић имао неке друге сукобе са законом и раније.

А сада бих се осврнула на ова два поменута сведока који су били предлог одбране Стригића, то је сведок Бошко Ђурковић који је саслушан на главном претресу од 13.12.2011. године, подсећам овај сведок је у изузетно добрим односима са Мирком Стригићем, рођеним братом Слободана Стригића за кога се својевремено оптужени Стригић Слободан изјашњавао да је управо тај исти Мирко Стригић, његов брат, рекао да је

цео овај злочин цитирам: „Да је то све због једне бабе Цвете када су се Чичкови вратили да је она рекла да ће усташе поубијати њену унучад“. Сада тај исти Слободан Стригић предлаже Бошка Ђурковића за сведока против окривљеног Хрњака у смислу да овај сведок потврди да је окривљени Хрњак то јутро на дан убиства породице Чичак био у кући Бошка Ђурковића. Бошко Ђурковић је дао један исказ, сви смо били присутни, он све зна да причају о некој глави, а у ствари ништа не зна. Он је чуо нешто да неког Анту не треба поштедети, на питање мене као браниоца „Којег Анту не треба поштедети“, он каже „Па не знам којег Анту, има сто Анти овде у Каранцу“, значи један потпуно неозбиљан исказ очигледно само сведок доведен да би потврдио да је окр. Хрњак наводно био у његовој кући, а када на питање председника већа, када председник већа се обраћа поменутом сведоку „Да ли познајете“, пре него што се представио окривљени Хрњак, „Да ли познајете овог човека“, сведок Бошко Ђурковић каже „Па претпостављам да би требало бити Хрњак“. Дакле исказ овог сведока је апсолутно неупотребљив, а при томе је врло индикативно да је Бошко Ђурковић у ствари отац покојног Илије Ђурковића који се у овом предмету помиње и на које околности се окривљени Хрњак изјашњавао када је Стригић пуцао у четвртог Анту, он га је загрлио и рекао „То брате, ово је нама за нашег покојног Илију Ђурковића“.

Са друге стране саслушана је и Љиља Ђурковић на исте околности и могу само да кажем да је Љиља Ђурковић која је неспорно познавала окривљеног Хрњака, али у ком контексту? Љиља Ђурковић је радила у МУП-у Бели Манастир као службеник 1991. године. Бранко је тада окривљени Хрњак био и то није спорно и одбрана то апсолутно не спори али ако је заиста окривљени Хрњак био у кући њиховој, а она ради у СУП-у, нисам је само питала да ли и даље ради, па мислим она је знала за овај догађај, могла је евентуално нешто да пријави, да укаже на неки индиције. Једноставно и ова сведокиња је доведена овде на предлог одбране Стригића да сведочи против Бранка Хрњака, међутим мислим да су ови искази потпуно неупотребљиви и у том смислу мислим да и тужилац није имао довољно доказа да би и овај део ставио окривљеном на терет.

На крају желим да кажем да сматрам да одбрана окривљеног Хрњака није у супротности ни са вештачењем које смо обавили, с тим што би се посебно осврнула само на убиство првог члана породице Чичак, како каже окривљени Хрњак јер он их није знао поименично. Окривљени Хрњак се изјашњава да је прво лице окривљени Вукшић лишио живота ножем. Ја сам у више наврата постављала питање моме брањенику да ли је то тачно, да ли може да се сети с обзиром да из овог обдукционог налаза постоји и тај траг од ватреног оружја. Он каже само је било тако. Ми немамо разлога

и сматрам да ни суд нема разлога да не поверује исказу окривљеног Хрњака у том делу јер ако је он потврдио своје присуство сасвим је свеједно, мислим, да је он видео да је пуцано из оружја он би рекао пуцано је, он је видео тај да кажем, он је видео да га је заклао ножем.

Са друге стране, као што знамо из овог медицинског вештачења не може се на поуздан начин утврдити, односно искључити да је евентуално ту била повреда и од ножа јер су та мека ткива уништена, тако да једноставно хоћу да кажем ти пуцњи који су нађени у тој првој особи просто да ли је то од аутоматске пушке јер је Стригић испалио више тих рафала или не, или је неко касније долазио на лице места, заиста не могу у то да се упуштам али мислим да окривљени Хрњак апсолутно није имао никаквог разлога да каже да је убијен ножем, а да он то није видео, просто зато што је описао овај цео след ових догађаја.

На крају, кад све сагледамо поставља се питање да ли је окривљени Хрњак, имајући у виду ко је он био, због чега је дошао у Барању, којој јединици је припадао, да ли је он заиста имао икакав интерес да учествује у овом нажалост, морам да кажем, тешком злочину. Мислим да није имао никакав интерес, да није постојао никакав договор, једноставно као што сам рекла затекао се ту у погрешно време на погрешном месту. Дубоко сам размишљала и сматрам увек кад дајем завршну реч да одбрана треба да буде реална и ја морам у складу са тим, односно у складу са одбраном мога брањеника да кажем следеће: колега који је излагао пре мене сматра да се његов брањеник бранио у нужној одбрани, у крајњој нужи, извињавам се колега, јесте. Ја сам мислила да сте рекли нужна одбрана, е онда нећу да коментаришем. Ја сам управо размишљала да предлог суду који би био мене као браниоца али сматрам да институт крајње нужде не могу да предложим у овом случају, зато што се ради о истоврсним добрима, значи крајња нужда постоји да од себе или другог отклониш истовремено нескривљену опасност која се на други начин није могла отклонити, а при томе учињено зло није веће од оног зла које је претило. Овде сам се мало теоријски сам то проучала пошто се ради о истоврсним заштићеним добрима онда тај институт крајње нужде се не би могао применити али мислим да би суд могао да примени одредбе члана 21 Кривичног законика ако је кривично дело учињено под дејством силе која није неодољива или претње учиниоце може блаже казнити. При томе ја предлажем да суд приликом одмеравања казне јер је неспорно из одбране кривица постоји, то присуство самом чину догађаја је неспорно и у том смислу предлажем да суд приликом одмеравања казне примени закон који је најблажи за учиниоца, а мислим да је то Кривични закон СРЈ и одредбе члана 42 и 43 о ублажавању казне и да окривљеном Бранку Хрњаку изрекне најмању могућу казну. Приликом одмеравања казне молим суд да има у виду да

окривљени Бранко Хрњак није био припадник никакве специјалне јединице, да није учествовао ни у каквим ратним дејствима на подручју Белог Манастира, да је он до сада неосуђиван, породичан човек, да је овде показао једно искрено држање пред судом и да је једноставно на неки начин допринео овом поступку тиме што је до детаља објаснио како се предметни догађај одиграо, а да је при томе не штедећи и своју улогу у свему томе првенствено присутност самом том чину. И у сваком случају сматрам да је окривљени Хрњак на неки начин колатерална штета у овом поступку чије последице најалост трпи свих ових година. Уједно кад смо код ових последица морам да вам кажем да је овај догађај на мог брањеника се јако тешко одразио и на његово здравствено стање и после 1992. године он је тешко оболео дијабетичар је и још друге разне проблеме здравствене природе које има, па ако ми дозволите господине председниче, ја знам да Ви имате у списима одређену медицинску документацију док је окривљени Хрњак био у притвору али ако ми дозволите као саставни део ове завршне речи да вам приложим и одређену медицинску документацију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете.

Адв. РАДМИЛА БЈЕЛЕТИЋ: Изволите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Адв. РАДМИЛА БЈЕЛЕТИЋ: Ја се захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

У завршној речи бранилац Велимира Бертића адвокат Мирослав Перковић:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете, ево вода. Можете.

Адв. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Господине председниче већа, госпође редовне судије овог суда, уважени заступници јавне тужбе, уважене колеге одбране и остали у судници, ја ћу вас упознати и трудићу се да будем кратак јер мислим да нам је свима, поготово у оваквим условима где немамо ваздуха да се барем не успавамо и да окончамо овај предмет уколико сутра ако не успемо данас.

Ја ћу се уводно, иако нисам мислио да говорим уопште о објективним тачкама или како би се то схватило из контекста завршне речи јавне тужбе, о објективним околностима које су се дешавале и које би се могле схватити као ноторне чињенице. Ја ћу нешто само да се осврнем јер сматрам да је ту дошло до изношења неких битних нетачности које померају контекст и радњи извршења и самог догађаја и последично не могу остати у транскрипту, а да се на такве објективне тачке не да аргумент који доказује да је то нетачно што је заступник јавне тужбе изнео.

С друге стране указаћу вам и на основну проблематику овог суђења, а то је онај део да се цели пред кривични поступак водио у Хрватској, показашу вам мишљење Тужилаштва из Хрватске о овим поступцима и овим радњама које је нама тужилаштво овде изнело, показашу вам касније, а можете то и компаративно, то ово веће зна, где ћу пледирати на ставове сада већ ставове присутне у задњих пар година у Хрватској која примењују онај закон како је изворно назван Закон о опћем опросту који је донет тамо када се политички решавало питање „Ердутског споразума“ 1995. године. Затим ћу вам указати и анализирати колико-толико да вам не одузимам време, јер ви сте ти који ће сигурно то много детаљније, много савесније него било који бранилац или било који заступник јавне тужбе јер на вама је увек тај терет одлуке, али у сваком случају ћу вам одмах могу назначити да овде ни једна радња извршења све када би била таква и тако даље, не би се могла подвести под радњу извршења из члана 142, тим више што ово веће има искуства са радњама из 142, да се подсетимо само случајева неких „Зворника“ где смо учествовали, где смо видели шта је злостављање, где смо видели шта је мучење, где смо видели шта су трајне последице и тако даље, а онда ћемо видети како тужилаштво избегавајући детаљнији чињенични опис, избегавајући детаљнију анализу исказа појединих сведока вешто гурајући све радње под један опис па каже то је нечовечно, овде су велике тешке патње, па ћемо видети да се то своди евентуално а и то без доказа и то уколико би се прихватили компромитовани искази тада би видели да то се не може подвести. Сигурно ови млади људи који су овде, који студирају рећи ће шта је то, да ли у рату свако кривично дело, свако ако неко неког чушне, ошамари, да ли је то ратни злочин, да ли је хумано некога ошамарити? Није. Да ли је човечно? Није, ако ти није скривио. Међутим, да ли је то ратни злочин то ћу вам сада, то је на крају и вама јасно, а видећете и најновију праксу коју ви сигурно пратите и у Хрватској, видећете и код нас да се неке радње потпуно декриминализују управо да би се оставили некакви капацитети схватајући историјске и контекст самих догађаја али и да би се оставио простор за најтежа дела тамо где је то доиста било и где то заслужује кривични прогон у маси тих радњи које су се дешавале.

Ја ћу вас подсетити само, уважени академик, председник Академије, говорим сад о овом објективном контексту које тужилаштво спомиње, председник Академије, Српске академије наука између два рата, један од сигурно најпознатијих, можда сигурно нама је приближнији био Дејан Медаковић који је исто с тих простора, други је Радивој Кашанин, он је Баранац и он је описао Барању као једну специфичну територију омеђену с рекама Дунав и Драва. Дунав који иде овако и Драва овако. Зашто ово сад говорим? Морамо да се вратимо у један историјски контекст који нема

везе, који није некаква хашка прича, нити политичка, али као што је и уважени колега Плазинић морао и сасвим исправно реаговао на мотивацију која се дала наводно припадницима једне јединице и поступањима људи Срба који су узели оружје да су то шовинистички поступци који су се десили и из тог контекста би произашло да се тамо није водио никакав оружани сукоб, никакве паравојне снаге, него се чак у овом делу и оснажује Збор народне гарде који је по свим критеријумима, по одлукама Председништва, по одлукама међународних фактора, представљао паравојну формацију. Резервни састав полиције у који су улазили регистровани, регистровани криминалци са досијеима никад не може да представља легитимну творевину. Он може бити легалан у оквиру хрватских закона али не може бити легитиман нити био је супротан прописима који су позитивни, а ми смо правници ми морамо само те прописе у том контексту гледати. Е сада велика је неправда ако ми људе ајде да кажемо Барање, назовемо све да су то сви они који су држали пушку шовинисти и то остане тако у транскрипту и во вјеке вјекова. То није тачно, то није тачно по више основа. Први је основ мора се познати национални састав Барање, не постоји у бившој Југославији мешовитији национални састав и мешовитијих бракова ни на једној територији. Знате имате три народа, три нације које су основне. То су, како год хоћете, могу и овим редом којим је тужилаштво рекло, Хрвати, Срби и Мађари, то су та три народа која су ту увек живела. Мађари су живели у Угарској, Аустроугарска, односно била је Угарска, Срби су живели и заједно и с Мађарима и Хрватима се 1918. присајединили заједно са народима Бачке и Баната присајединили Краљевини Југославији 1918. године. Ово није историјски контекст ово ћу вам само укратко да појаснимо неке ствар, тек, тек 1945. а од 1941. до 1945. Барања је била мађарски териториј, мађарски териториј, с тим што је постојао уговор о насељавању, а при томе су иселјавани, убијани, вођени у логоре Срби који су старином тамо 300-400 година вођени у логоре, а досељавани су по наредби Анте Павелића хрватско становништво које је било сиромашно које је досељавано на подручје Барање и Међимурја и зато имате и кајкавског поред екавског изворног говора, у Барањи имате и тај кајкавски језик. То је чинило сав тај комплекс који се међусобно управо зато што су омеђени меша и немојмо да заборавимо Барања је једно од најбогатијих подручја у бившој Југославији, највећи стандард, јутро земље у Барањи је непосредно пре рата вредело око 14.000 марака, дакле то је и житница са најбогатијом земљом, најбогатијим шумама, националним резерватом и људима који су имали најбољи стандард у бившој Југославији, значи већи стандард него овде. Реците ми молим вас зашто би обичан свет који је национално измешан, зашто би и, који су се заједно дружили и пријатељовали, венчавали, то није када један Београђанин оде на море па буде 15 дана у Хрватској па му овај газда тамо дође у морнарској мајици испече граделе,

да му мало вина и каже ми смо супер, то је то. Не, они живе стотинама година заједно и поштују се, нису се посвађали тамо око цене закупнине или рентирања стана па, или рекли ко нас то сад посвађа па ми смо били фини и тако даље, а сад је неко ту, неки шовинисти ваши из Барање су то кренули. Имамо другу тезу, ви сте овде видели, чули, на шта тужилаштво није одговорило, али ако употребљава такве политичке квалификације, доводи нешто у политички контекст тада је требало да се запита ко је то у шестом месецу, у седмом месецу, у осмом лишавао живота редовне полицајце у Белом Манастиру у сред дана када људи ујутру излазе и пољуби децу, жену, дочекају. Ко су ти који су то радили? Они нису никакви шовинисти, ко су ти људи који су убијали редовне полицајце, значи припаднике чак и тог МУП-а или бивше који су они? Зашто су ти људи бивши припадници МУП-а школовани и тако даље подобили отказе и тако даље, и тога се сећам. Збор народне гарде је био нелегитимна творевина што ћемо видети исказе њихових припадника који кажу да јесам био припадник, носио сам али нисам имао униформу, нема униформу, имам, добио сам оружје, нећу да кажем од кога, имам бомбе, знате овај, подсетићу ја све то пише у транскриптима, имам бомбе, ја сам припадник Збора народне гарде, а да ли је он цивилна жртва у том моменту и да ли се по Другом допунском протоколу на који се тужилаштво, морало онда разлучити ко су цивилне жртве, ко су припадници друге стране у сукобу па да видимо које ћемо одредбе примењивати и тако даље и тако даље, све оно што би требало, а тужилаштво то није јер би морало да примени нешто сасвим друго, а овај предмет Бертић је остао такав какав јесте. Дакле, није тачно да су у Барањи било какве шовинистички мотиви били, била је војска која је дошла, ЈНА која је прешла из у оквиру југословенских граница, тада признатих, прешла је у Барању до сомборске јединице а ти припадници који су великим делом, ја никоме не замерам, нити желим да замерим, свако је имао право на своју опцију и своје опредељење и нека је узео пушку из неког свог угла, нећу му то ни замерити, нити је моје да му замерим. Али исто тако, морам да браним сваког грађанина српске националности и несрпске, оно што је Тужилаштво заборавило да каже, а више од пола мађарског становништва, војноспособног је било у тим јединицама, било у ЈНА и тако даље, хрватско можда трећина, а да ли је Тужилаштву познато да је последња Скупштина барањска, значи свих ХДЗ; СДС и тако даље, мислим да је то господин Бертић овде говорио, била за останак и референдум у Југославији, никада ниједна ако ћемо политичке конотације да говоримо, значи то није мој став, али никада ниједна паравојна јединица, паравојна јединица није ушла на подручје Барање, нити било је тамо Вуковар и тако даље, у Барањи никада нико, никада нико и говорићемо мало управо о том осмом и деветом месецу и том вакуму, тој анархији, која се направила. Ви сте имали, то је граница, имате Биље, где су сконцентрисане снаге Збора народне гарде које чине

добровољци, регрутовани пуштени криминалци из затвора, они што су им опроштена дела, било је часних људи који су узели оружје, али долазе страни плаћеници, долазе из Белгије, долазе из Албаније и тако даље, долазе из са Санцака, сви су они на граници Биља, односно на граници, територијалном делу Барање и увек прете нападом. Догађаји који се одвијају према овим оптужницама, шта се с друге стране ради? Да би, није никада оправдање и немојте мислити да бих ја било када оправдао нешто, на такав начин, нити сте чули то од мене, да бих оправдао, али говорим о људским мотивацијама, о нечему што се чује, што ствара револт. Да ли знате да у исто време сада правноснажно пресуђеним, Бранимир Главаш у исто време руководи јединицом, командант одбране града Осијека, имају пунктове по Осијеку, куће, пунктове где приводе затворенике, приводе најлојалније грађане, они који су веровали да је то демократска власт, да ће их заштитити либерал Крамарић и тако даље, приводе их и муче, стављају сону киселину. Знате ли колико је људи уважени професор Кутлић који је лечио најпознатијом, европског нивоа, завршио је у Драви убијен као пас, у то време, стотине људи у то време завршава у Драви. Дакле, ово Вам говорим да би знали који су ти контексти, а све понукан, не због тога, неки мој лични став, него понукан овом квалификацијом шовинизма.

С друге стране, Ви пред собом имате Бертић Велимира, ја не знам какву сте Ви слику стекли, да ли можете рећи, било ко, да је Бертић Велимир шовиниста, српски шовиниста и да га не зовемо како. Знате ко је његова тетка? Његова тетка по оцу из које то, то је једна од најстаријих барањских породица, његова тетка по оцу је чувена Сара Бертић, народни херој. Да ли је опа била исто шовиниста када је тамо против националиста? То је његова тетка, из такве је он фамилије познат. Зашто пребицитарно његов отац који има углед, постаје градоначелник 1995.,1996., 1997., јер се већ зна – зато јер има углед, цене га људи, мајку, мајка је Хрватица, ми кажемо Шокица, аутентична Славонка, Баранка и тако даље. Па она Вам је рекла овде, па ја никада не бих дозволила мом сину, да малтретира мој народ. Није она нека бакица, знате, што лете чарапе негде, то је виспрена жена, која би му у очи скочила да је тако нешто знала или чула, у очи и отац са великим ауторитетом. Које је његова, хајде да кажем, како се он, под којим несретним околностима се он нашао уопште у овом окружењу? Он је тада имао непуних, ту је граница млађег пунолетства и када би вештачили, водели би, поготово и са фотографија и из његовог понашања, видели би да смо имали једног младог дечкића који је хиперактиван, знате која је његова, где се он замерио, али то је његова пре ових догађаја, видећете ту у спису, имате где његов отац пише када је прозван син, прозван син у „Гласу Славоније“, где демантује и шта каже, ко је и како је васпитан. Која је његова, шта је он то направио? Знате шта је направио? Он је скинуо шаховницу, скинуо, то је приказано, скинуо је шаховницу и

ставио је југословенску заставу. Па није ставио никакву великосрпску заставу, коју ја не знам која је, није ни обреновићку, нити немањићку, ставио је југословенску заставу која је легитимна. То је он, хиперактиван, паметан момак, који је био у војсци, био је у извиђачима и који је мислио и сада мисли, да је био на правој страни, у тим скупинама, рат, прва дефиниција је психолошка, ту имате свега и свачега. Он је промоција оваквих и онаквих људи, и храбрих и честитих, и кукавица и оваквих и оних и оних, али сви брзо покажу своје лице. Па управо због тога што им се замерио када је ставио југословенску заставу, па се отац морао правдати, па 1995., 1996. и 1997. године пошто је угледна фамилија, отац постаје градоначелник, мајка посланик, видели сте ту како се, са ким је у завади била? Са Бранимиром Главашом. Зашто су му сметали Бертићи, јер је ту та мирна реинтеграција, није свеједно шта ће рећи господин Бертић који је имао велике, велике, велики ауторитет код и код Жак Клајна и осталих, па чак и у Загребу, није било свеједно. Тада видећете, тада се форсира прича, Ви мислите да, само дигресију једну, да ли Ви мислите да су ови искази 1995., 1996., 1994. године, па то Вам овај сведок говори, мислим да је Томић, како је пет пута ишао, па каже, када се уморим, поново ме. Ко узима те исказе прво, ко „фризира“ те исказе? Њихова полиција и њихове тајне службе, и тачно се калупи то тако како се треба калупити. И сада погледајте, имате то на сајту, ја нисам успео да Вам, оставио бих Вам ову копију, знате, међутим, Ви ћете то, ја знам да је ово веће врло савесно, ово Вам је извештај OSCE, Организација за европску сигурност и сурадњу, Мисија у Републици Хрватској, Главни уред, допусно извешће, суђење за ратне злочине у Хрватској и налази и праћење судских поступака. То је из 2004. године, погледајте оцену квалитета провођења поступака. Прво да Вам кажем, пријављено је приближно пет хиљада људи, против више од 1.700 особа је подигнута оптужница за кривично дело ратни злочин. Значи, имате пријаве поред тога што је оружана побуна декриминализована, подижу 1.800 оптужница, а „Паулин Двор“ се три, четири пута укида, никада нису процесуирани они и тако даље. Говорим Вам то јер за разлику од суђења овде, где се суд барем труди, бори, отима, да не иде под политички притисак или бар притисак који је наметнуг споља, бар се бори, труди, тамо је све у функцији политике, она је и данас тамо присутна, само се мења. Дакле, значи, више од 800 особа је осуђено, шта њихов тужилац када је добио извештај OSCE, говорим о 2004. години, Главни државни одвјетник Бајић који када је дошао, установио је како је знатан број ранијих истрага значи све ове пре 2004., и ове, господо, ово је наше Тужилаштво добило, које се морало сериозније мало погледати, и оптужница темељило се на недостатним и непозданим доказима. Као резултат тога, наложена је ревизија око 1.800 нерешених предмета. То су ови искази који ћу Вам сада

рећи, три пута мењани, па у једном исказу два пута, па навлачено и тако даље.

Е сада, имате ту други један правни проблем који ја не знам како ће ово веће да реши, ја просто не знам како ћете Ви изаћи из овог процесног проблема. А он ће ту да стоји, а ја ћу Вам рећи како би га могли можда да решите, не зато што сам ја паметан, него мислим да ћете и Ви доћи до тога и то пре него што сам ја дошао, до таквог става. У спису се налази оптужница коју Вам нисам копирао, а то је господине председнице већа, ја мислим да имате Ви, па не треба да Вам је посебно дајем, то је оптужница против 53 мислим лица из Барање, то је Тужилаштво добило. Тада је, за наших, односно за мог клијента, стављено на терет и онај догађај из Барича, Барићком и догађај са Матилдом Вранић. Како је истрага квалитетно обављена, то је било тако да никада нико госпођу Барић није питао, осим судије Дилпарића и не знам да ли је уважени колега Мрдак био ту, ја чак мислим да је чак био и колега Марковић, рекао, „па је ли Ви знате“, каже, „знам, њега знам од малена, са мојим дететом је био мален падобранац“, ето и то Вам указује колико је он био хиперактивно дете, али не зло, није зло, он није зао човек, што је показао и свих ових година након рата, никада ништа није украо, нанео зло, дакле, тада се видело колико су ти докази шупљи. Оно што би ви, искусне судије, колегиница Вуковић која је дуго радила у истрази, која зна онако, што каже Плазинић, колега Плазинић да изрешета добро, одмах би то установили, Матилда Вранић, замислите Ви истрагу тамо неки полицајци истражитељи, па онда као судија неки који се тамо 1995., 1996. мирно стоји, позорнику полицајцу, а не некима из тајних служби, мирно му стоји истражни судија и сада Матилду Вранић нико није питао, па ко је то Вама рекао, ко је тај да га питамо. Дакле, ишло се као, том реци, и како се каже, то је скупина, то је скупина, био је тамо тај, тај и тај, наброји се име, које је звучно, он је скакао пре рата с моста барањског, оног великог, 35-40 метара висине. Дакле, то су та лица, то је звучно име и тако је та фама о Велимиру ишла. Замислите да је Тужилаштво тамо савесно радило, како су сада, рећи ћу Вам када, претресло те доказе на начин како је требало, па да су очишћену оптужницу дали, да ли би наше Тужилаштво уопште покретало поступак или је овај чињенични опис излазна варијанта?

Ја мислим да је то излазна варијанта, јер даћу Вам сада још један акт, пазите то је акт хрватског правосуђа, овде Вам је решење, колегинице Радо за веће и овде је ово, извини молим те, то Вам је Закон о опћем опросту и решење о обустављању поступака. Реците ми, молим Вас, ја сам се потрудио па ћу Вам после и ово оставити, да када будете анализирали не морате пуно да одузимате време, али ћете видети, успоредићете решење о обустави, успоредићете лица, која ја наравно из пиетета и с тим што су

аболирана нећу уопште спомињати, као и радње које су починили, нису лица, него радње су аболиране у контексту лица, па ћу Вам оставити, јер су ми сарадници извукли ово, шта се ставља. Погледајте зашто су аболирани – ево га, присиљавао да љуби новчанице, тукао, испитивао ухапшене, присиљавао да љуби новчанице из времена НДХ и да држи отворен кишобран у просторији, тукао заробљенике у кругу предузећа „Неимар“, то је овде где се онај спомиње, тукао, нисам, јесам, можда ме је ошамарио, за Велимира, проваљивање у станове и пљачка покретне имовине, учествовао у застрашивању и злостављању становника, пљачка имовине, претрес кућа, претња, тукао ухапшене, учествовао у лишењу слободе, заједно са Велимиром Бертићем и осталим, тукао многе ухапшене, испитивао, тукао и на други начин злостављао, лишавао слободе становнике, значи лишавао, учествовао у злостављању и застрашивању, претња, стављање пиштоља на чело, што се ставља и Велимиру, пљачка, крађа аутомобила, оружје, то је горе него некога ошамарити, знате да му дођете, да користите ту ситуацију и да га пљачкате. То је нешто још горе, по мени бар, по некој мојој моралној вертикали, претпостављам да је и код Вас, јер шамар може бити из афекта, из чак некада и да се спаси неко у тој заједници, да је као страдао, да не би од других страдао. Ево га, лишавао слободе, одводио их у затвор, протеривао становник из својих кућа, претио, вређао, тукао, лишавао слободе. Гледајте, сада за једно лице, Секретаријат, он је позициониран као битно лице у функцији СУП-а, каже овако, организовао успостављање затвора, организовао, наређивао и руководио хапшењима, наређивао, подстицао и дозвољавао да се затвореници држе у нехуманим условима, наређивао, оно што би ми можда и процесуирали, гледајући у оквиру тежине и радњи извршења, лишавао слободе и приводио на разговор, испитивао и злостављао ухапшене, долазио у затвор, лишавао. Дакле, могао бих овде пуно тога да Вам наведем, међутим, добро ћете то изанализирати, овде ћемо имати један процесни проблем. Дакле, поставља се питање, јер оружана побуна коју Хрватска третира код ових људи, где кажу да су заједно са ЈНА и осталим четничким снагама, где их третира као носиоце и извршиоце кривичног дела оружане побуне. С друге стране, у том моменту средства информисања, јавни, званичници сви, Председништво, говоре да су носиоци и да ће их хапсити, праве се листе за хапшење, припадника Збора народне гарде и тако осталих, који су учинили кривично дело оружане побуне према СФРЈ, јер су насилним променама, Уставом, терористичким актима застрашивањем, тучом, убијањем и тако даље, наоружавањем, спремали услове и рушили уставни поредак, који јесте рушен и срушен и срушен. Е сада, где је та мера, па сам пошао од тога, замислите 1.800 оптужених, где би ту Велимир Бертић био апсолутни? Ако су они декриминализовали то, нису одмах, него 2009. после тога него што је наше Тужилаштво добило, после, наше Тужилаштво је добило са оном

квалификацијом која је оправдавала, ја не кажем да Тужилаштво није тада требало да гони, тада бих и ја предузео, али касније нешто је већ друга прича, а Хрватска знајући да ћемо, тек потом врши селекцију, врши декриминализацију, врши отпуст. Да је овај чињенични опис био Велимир би био у Хрватској под опростом, односно био би аболиран и све радње које није извршио, а стављају му се на терет. Дакле, тај правни проблем, ово веће и друга већа овога суда ће имати, али шта то значи? Значи, где је та танка линија између оружане побуне и ратног злочина? Где ће тај шамар евентуално, где ће та претња пиштољем, где ће то бити и о чијој то вољи, а то не може баш бити воља, то су некакви правни стандарди, по чијој то вољи може бити да осталих овде петнаест, шеснаест, за које можда и постоји доказ да су то чинили, су ослобођени, седе, оду у Осијек, оду у Бели Манастир, седе са својим школским пријатељима, Мађарима, причају они о рату, праве онај фиш-паприкаш, попију „ризлинг“; изљубе се, ови оду вамо, ови тамо, а Велимир процесуиран. Треба овде да чека озбиљну казну, овде исто ко је, ни он није процесуиран, па станите, шта се то десило, да је Велимир Бертић ту, да ли је то иста та политичка линија по којој он и овде треба да страда? Питање праведности је основни принцип деловања суда, питање правде, да ли је то праведно, овде није ни по закону, није ни праведно.

Ја сам Вам малопре цитирао овде од Републичког јавног тужиоца, односно Државног одвјетника и његово мишљење о овим истрагама које су рађене. У том контексту ћу се само вратити на овај оптужни акт да би довршио моју, моје мишљење о овом оптужном акту и зашто сматрам да се овде не ради о кривичном делу ратног злочина. Ово веће има искуство са ратним злочинима, ово веће зна шта је мучење, шта је злостављање, шта је значи некога претући, какве последице, тешке повреде и тако даље. Углавном, Тужилаштво је вешто избегло, осим описно што је квалификаторно околности из Другог допунског протокола, јако лепо упаковало, па каже овако, Зорану Кнежевићу, видећемо његов исказ, хајде сада да узмемо Зорана Кнежевића, и под претпоставком да је ово све тачно, истовремено претећи да ће га убити, свестан да описаним радњама и понашањем, нечовечним поступањем изазвао код оштећених тешке душевне и телесне патње. Пазите, тешке телесне патње, тешке душевне патње, па имате исказ сада ћу Вам рећи, ево га, њега ћу посебно, господина Балатинца, то када будете читали, Ви ћете рећи, да ли је ово могуће, да је то тако прошло код нас, а да ми то нисмо изанализирали. То је онај што је трчао као зец, па га наводно овај Миловановић Гавро промашио, Векац га промашио, он њима побегао, враћао се, сада се изувао, сада није, па у стан, па су га само шамарали у стану, па ћемо видети како га је Тужилаштво испитивало и тако даље, али гледајте, шта каже, јер не заборавимо, сви ови то Вам исто треба бити једна добра одредница и чак мислим битна

околност, јесте да ли су неки завршили у Борову Селу, у Борову Селу јесте био затвор, јесу претучени, тамо настају последице. Гледајте, мислим да је код Балатинца, каже овако, он је, Ви се сећате када, Ви се сећате када је тај Балатинац, када је председник већа два, три пута интервенисао према одбрани, па да кажем и с правом, па да кажем и с правом, можда јесам мислио да ми је нешто дозвољено, можда сам знао и да није, али сам оставио питања таква да мало тог Балатинца кроз једно добро сито протресемо. И гледајте, сада вратићемо се њему, али само ћете погледати једну његову реченицу, то је у вези ових тешких телесних патњи, тешких повреда, па он се оправдава то што се не сећа и тако даље, „онај посттрауматски синдром, не знате Ви то адвокату како је, добро, на ово питање не морате да одговорите, сами кажете да сте се лечили, да, од посттрауматског, било је ту и батина, пазите, било је ту и од батина, нису ми, нису ми узроковали, него су узроковали ови у другом логору у Боровом Селу и Даљу, тамо су нас збиља јако добро дочекали“. Где су те последице, он каже ово је било, па видећете, то је био као нека ћушка, шамар, добро, није то, нисам се ни сетио да кажем да ме је тукао“, када га ми питамо, када му предочавамо исказ. Дакле, они који су завршили у Борову Селу, тамо и где су те последице, како ћете Ви прикрити те последице, ако имате шамар? Како ћете то рећи да је то сада ратни злочин и синтагму ратног злочина кроз некакав шамар и тако даље, а троје мале деце, младих, од Велимира Бертића, два сина и кћерка, требају да носе, знате шта је то, како то на децу делује? Данас на децу делује када прочитају у новинама то, ова штампа шта ради, а немају тамо праву слободу где би требали, али за увреде су способни и да нанесу бол породици, каже, то је мој тата осуђен за ратни злочин. То је за те његове синове који вуку генетику из те Барање, потомака једне од најстаријих, најхрабрије, најчеститије или међу најчеститијима, да не би увредио некога, породица, забранили да се икада његова деца врате тамо, јер ће бити деца ратних злочинаца, како они нису могли да докажу, држали су га на леду, дали нама, а ми прихватили. Нека се процесуира све, али морамо добро размислити правно да ли је то, како је и наћи добру формулу. По мени ова дела када би била доказана, видећете колико су то танки или никакви или недостатни докази како каже тужилац Бајић, по мени по конвенцијама које ја често читамо ове о трансферима, због природе посла, обавеза би, ако смо прихватили тај предмет, постојала би обавеза да све оно што би тамо било под амнестијом и то, то ми морамо овде да применимо. Ми не можемо сада вратити, ја не могу сада вратити, сада да сте ви браниоци, а можете бити сутра, господина Бертића како да ми сада тамо затражимо неку обнову поступка, а овде смо преузели суђење, дакле, како ви да примените Закон о опћем опросту када у политичком смислу не би могли да прихватимо да је то била оружана, како? Једноставно како и у Хрватској раде, они кажу овако, то јесу дела, они потпадају под те радње,

значи када би постојали несумњиви, јасни, недвосмислени докази, постоје те радње, али те радње с обзиром да Тужилаштво није доказало, нити се потрудило да докаже, а није, не зато што је јавна тужба несавесна, заступник јавне тужбе први тужилац овог Тужилаштва, врло је савестан, зато што није могао да нађе такве доказе и да их образложи. Због тога, е сада шта би Ви тада? Ви реците, све и да јесте шамар, што би рекли, поверовали лицу које је дало три различита исказа, оних њихових из 1995., па још три у полицији за које ми не знамо где овај каже па су ме водили, па су опет тражили да поправљамо нешто и тако прочитаћете. Дакле, како ви да кажете, једноставно, ове радње могу под одређеним околностима да је тужилац доказао тешке облике злостављања, тешке душевне патње и да смо вештачили на основу тих, тада би те радње представљале радње и остварење бића кривичног дела из чл.142. у вези са Допунским протоколом, Другим допунским, тачка та и та, значи оно нечовечно мучење, тешки облици злостављања и тако даље. Али тамо где су лаке телесне озледе, али то су ме они кудначили у Борову Селу, не овај, овај мислим да је, схватићете ме да смо мало и уморни. Дакле, то није кривично дело или будите праведни, све процесуирајте, онда и ове за које доносите, па где смо стигли? Онда ћемо ми постати више него они који их критикују за пет хиљада. Неки дан сам на сајту пронашао нову одлуку хрватског суда, да ли је не оно карловачког, где овај у нужној одбрани убија 14 лица, онај њихов полиацјац што је убио 14 особа, па су рекли да је то у нужној одбрани, не тај предмет, један други, неки новији, то је било признање учествовања у лишењу живота. пазите Србин тамо, значи да не би то политичку конотацију, да не, кажемо овај или онај, признање. Шта је Врховни суд рекао? Била је првостепена ослобађајућа, каже овако, признање а то дуго нисмо чули, а то произилази из Закона, признање ако није потврђено, не може бити доказ, ако није потврђено другим исказима или материјалним доказима, овде није битно, а ми смо неке и судили, а замислите ви искази оштећених који када чују Бертић или ако им тамо ови који слушају тамо, када кажу Бертић тај и тај, Векац, реци Векац, реци овај, реци онај, реци то, само ти то. Гледајте шта нам се дешава – ево га оштећени Фрањо Јоха, погледајте, шта каже Тужилаштво, каквом ви доказу требате да поверујете, не каже то зато, јер је то излазна варијанта, то је излазна варијанта сада тужиоца јер види у којем је процесном проблему и чињенично. Није Тужилаштво ту мењало зато што не знам обожава Велимира Бертића а 70% питања су током доказног поступка ишла против Велимира Бертића и сугестивна и ово, показашу Вам то ако стигнем, али мислим да можда и не треба.

Е сада, погледајте, Фрањо Јох, „није ме тукао Векац“, изјава из 2010. године, децидно даје изјаву, погледајте изјаву из 2010. године, у Осијеку је дао. Она је иначе, ја мислим председник те њихове Удруге. Во ћете видети

да они ту причају о одштетним захтевима, јер за та малтретирања, они нису добили накнаду. Погледајте шта каже од 29. марта, видео да туче и злоставља неког другог. Велимира Бертића звани „Векац“ познаје, „он је исто био тамо у СУП Бели Манастир, али га нисам видео да би неког тукао и злостављао, нити је мене тукао и злостављао“, то каже. Па опет га тамо питају поново, „надаље могу рећи да сам Зоран Вукшић звани „Жућо“ туку Земјака и његовог, док нисам видео да би их тукли Зоран Маџарац и Велимир Бертић звани „Векац“. Ниједном не каже да га је тукао ту, каже, није ни мене тукао. Међутим, када је дошао вамо, зашто ја кажем, мајсторску смо имали јавну тужбу, гледајте, ево видите како се, ово је школски пример како се од изгубљеног сведока претварамо питањима, кроз питања, активношћу, то је неко умеће и оптужбе и одбране, али овде је присутно умеће, на моју штету, штету мог окривљеног, то неће сигурно код овог већа проћи, где он каже, да сада, „једном сам ишао доле, тај господин „Векац“, једанпут, два пута ме ударио, није више пута мене особно“, ту га већ тужилац каже, „па ко је, како и тако“, па каже, „никада више, једанпут, два пута ме ударио онако у пролазу“. „Па где Вас је ударио, где сте били тада“, „доле у подруму“ и тако. „Јесте виђали како кажете „Векца“ да је тукао неког другог?“, пазите, „јесте виђали „Векца“, како кажете, да је тукао некога другог?“. Када такву стилску фигуру употребите, онда логично произилази, ви сте збунили сведока, а овај исто на посттрауматском после Борова Села, исто, па више не зна ни то, „јесте виђали, како кажете?“, а шта то да је виђао? – „Векца“ да је тукао неког другог. Дакле, подмеће се да је „Векац“ већ рекао и видео да је тукао неког другог, а у записнику вамо, је рекао да није, то је мајсторство, то би ови ваби тужиоци, ја волим овако кад је оптужба активна, али може проћи код некога, код неког неће проћи. Моје питање је следеће, то пита колега Гостовић, мој сарадник у том предмету, „зашто сте у свом исказу навели“, а он каже како сада није, „то је било успут, нешто ме ударио“, ја ћу Вам цитирати ако желите, „довели су ме Бертић, „Векац“, он је исто био тамо у СУП Бели Манастир“ и ово каже да не зна. Е сада, када му је предочен „једанпут, два пута ме је ударио, ја сада тврдим, што је у пролазу, онако, није ме тукао онако, ваљда онако у пролазу само, можда то нисам рекао, ја се испричавам, али то није било онако“. То Вам је изјава на Вашем претресу, онако можда, није, нисам сигуран, имате изјаву код истражног и то Вам је доказ за господина оштећеног Фрању Јоха, који је био исто у Боровом Селу, лечен, посттрауматски синдром, није добио никакву одштету за то, ето то Вам је Фрањо Јох. То Вам је чињенични опис, то смо рекли, ту је чак и жица, свашта је било.

Овог Балатинца ћу за крај, то Вам је посебна прича, Драган Скелеција – тај Драган Скелеција, ми имамо његове исказе 1995. и тако даље, али ја Вам говорим о скупини. Знате,, скупина је већи број људи и

тако даље, то је чак категорија и израз који се не употребљава у жаргону и у речнику, скупина је правни стандард који се налази у правној терминологији и одредбама о оним општим појмовима Кривичног, боже, Кривичног законика Хрватске, то је скупина и он сада употребљава тај израз „скупина“. Само је ту рекао да је видео „Векца“ и каже да је ту било. Ми овај исказ нисмо проверили, нисмо проверили, како, шта, да ми то верујемо. Па њихов тужилац њима не верује, али је дао нашем тужиоцу, није рекао, ово ви узмите обавезно, рекао је, изволите па видите, шта је употребљиво, шта није, имате ове радње а ви ћете одлучити. И ја не кажем, у старту како је стигао предмет и онај захтев за спровођење истраге, процесуирано, сасвим небитно, не би било легитимно да није. Али када се видело како је та истрага, када је искусни колега Дилпарић почео да поставља питања, па када је Марио Ковач исто почео да поставља питања, готово, када се мало другачија клима створила, па онда и ево га, Марко Томић, шта смо за њега? Да, имамо овде ту оно једно препознавање, е Ви сте препознали, је ли тако? Ево, погледајте ово, нигде Марко Томић, то Вам је страна 32-37, транскрипт 07.12.2010. године – „немам уствари питања, каже тужилац, али би хтео да суд констатује, пошто то не може да се види у записнику који се снима, да када сте сведока на почетку питали да ли познаје овде окривљеног, јесте питали да ли познаје окривљеног, да се он осврнуо, да их је погледао и да је онда рекао, показујући на окривљеног Бертића, да су то та лица“. Марко Томић каже: „Њих сам упознао тамо, али нисам познавао“, па је Тужилаштво тражило да се констатује, „констатује се да је приликом окретања“, пазите ово, „према окривљенима, сведок је питан када је ушао, да ли познаје“ и тужилац каже, да ли препознаје га. Погледајте сада шта улази у констатацију, дакле самосталну одлуку која, да је приликом окретања према окривљенима, сведок указао, пазите, то Вам је као констатација о препознавању, указао као лица која су га тукла, на Зорана Вукшића и Велимира Бертића, а такође је изјавио да другу двојицу окривљених не познаје. Е сада више није препознао, него да су то они који су га тукли. Ето па имамо још тај Томић је, сада ћу Вам рећи шта је, каже да „Векца“ не зна, да он није знао, да је он касније чуо и то од полиције и приликом истраге, он каже, а то је колегиница, члан већа Тања Вуковић поучена са дугогодишњим искуством где смо та питања често постављали, да ли је пружена лекарска помоћ и тако даље, то су посебна питања где је он рекао „за мене није, значи није било потребе, али ја сада нисам сигуран да ли су стражари на овоме видели повреду или је он тражио, али углавном одведен је на интервенцију и пружена му је лекарска помоћ“. Да, Ви ћете видети, остало нам је, али то је колега, ја сам и заборавио, да се придружујем у целости колегама, посебно неким мојих другачијим схватањима можда, нечег што се тамо одвијало, али колега Плазаинић је сасвим лепо констатовао, ми немамо овога

Ћосића, он каже, ми смо били заједно, то је било овако, немамо да успоредимо тог Ћосића, његов исказ, који би био овде саслушан.

Ето, шта је још тај Томић? Сећате се, да, он каже да Бертића није познавао, пре тог догађаја. Ако каже неко да некога не позна пре неког догађаја, па каже да је то била, како је стручно правни термин, кажу, скупина, како ћеш ти знати, а не знаш ко је то, да је то био тај? Па ти си нешто чуо, па ти је овај рекао, а како ћемо проверити искуство, знање и сигурност тога ко је теби рекао да је то тај? Можда је и њему рекао неки пети, па је овај мислио јер је имао овакву униформу, или је имао овакву фризуру, па да је то тај, морамо то проверити, не можемо на основу тога тврдити да и донети некакву у доказном смислу, позитивну премису да је то то. Каже, није знао ни овог „Поштара“, чуо сам, ево каже лепо за интервенцију члан већа Тања Вуковић пита, „Па ваљда од стране страже“, то исто пише на страни 36-37 његовог исказа.

Онда имамо оштећеног Марка Марића. Ја сада ћу гледати да убрзавам због, оштећени Марко Марић шта је он говорио? Шта Тужилаштво каже, какве је он све повреде добио, ту је било кундачења, било је овог, било онога, а сада ћете видети шта је он рекао у својим исказима. Пазите како је он рекао, „батине сам свакодневно добијао од Зорана Вукшића, Бертића“, кундачили су нас“, пазите шта он каже, то је исто један од ових који тражи одштету од те Удруге или су то држава Србије, не знам од ког другог би могао. „Били су сви, али више су ме други тукли, него што су ме у полицији ова двојица. У најмање су ме испитивали, тамо су тукли други, има неки су покојни“ и тако даље. Па каже да се он лечи, „па од тортуре“, „не не од тортуре, ударали су ме кундаком, али не ови оптужени, кажите ми како Вас је, којом приликом Бертић звани „Векац“, како Вас је он тукао?“, пита Тужилаштво. Па он је већ рекао, видећете напред да је то било више неки шамари и он каже шамари, ћушке у пролазу, нема кундака. Знате шта значи кундачити? Кундачити то се ломе ребра, ту пуцају кости, пуцају унутрашњи органи, то је тешко телесно повређивање. А ћушка, све и да га је ћушноу у пролазу, па то би сто хиљада и Срба и Хрвата у Хрватској и у Републици Српској, па и у Србији, страдало, да је свако сваког ћушноу па је учинио ратни злочин. Онда смо ми високе стандарде подигли, „па више шакама, шамаре када су ме проводили у станицу полиције“, шамаре. Па опет Тужилаштво: „Па како Вас је тада Бертић?“, па то ја кажем, није то беневољентно било па свако питање је на Бертића ишло, свако, свако друго. „Он ме држао овако“, „па када сте били у подруму, да ли је и тамо долазио Бертић?“, а он је већ три пута рекао да није, и да га је само, овде није сигуран да ли га је ћушноу или не.

Е сада, знате, пита тужилац, због квалификације, да ли се ради о цивилном лицу, „јесте носили униформу док сте били у гарди?“. Он је, па ја не знам да ли је можда, а мислим да су сви, сто-посто сви били у гарди, не могу да попамтим, ја се извињавам сада, али знам да је један кући држао оружје, да је један вамо, да је овај био у резервном саставу, да је њих пар бранило СУП, а ево шта каже овај, „јесте носили униформу док сте били у гарди?“, „нисам имао, били смо у цивилу“, „па имаш оружје, а у цивилу, а где ти је тај списак, тамо негде, имаш бомбе, а у цивилу, па шта си ти, терориста“. Није носио, дакле постојало је опште, како се оно звало, ОНО и ДСЗ од стране хрватске власти, добро организовано, подељено оружје народу. Цивилна заштита са ОНО и ДСЗ применом коју смо ми добро проучили, ништа нас не сме изненадити, сваки припадник ХДЗ или грађанин који је хтео оружје, добио га је. Па гледајте да и нема тих повреда, „то је било тако, када је пао Бели Манастир и када су срушили заставу, одвели су ме у „Ремонт“, дошла је Новосадска телевизија, снимала, дао сам изјаву. Ја мислим да се то пре пар година, чак се негде вртело, да господин Бертић је бацио заставу, да сам ја морао газити заставу, датум точно се не сећам“. То је опет та застава, опет та застава и то приказивање на телевизији. Које је то све ставио прст у око тамо?

Овде смо га питали, шта је радио у рату, видимо наоружање, све говори, ко је и шта је. Никакав он цивил није нити Други допунски протокол би могао да се примени на њега, никакав или да веће не дирајући, прекорачило би оптужбу да то дира, морало би онда сада поново утврђује, да ставља у чињенични опис, да додаје, као и квалификације, из тих квалификација да налази да кажемо, спровели смо вештачење, овде су биле тешке душевне патње, овде су биле тешке телесне повреде или нарочито понижавајуће, оно што је било у Зворнику, терање на силовања, свашта је било. То су ти нечовечни поступци, знате. Ми имамо данас насиље у породици, овај воле се па почну да туку једни друге, не знам шта и то кажемо то је нечовечно. Али ово где се мушкарци потуку или неко некога ћушне, у таквим ситуацијама, па није то ратни злочин. Ово су све дела која би се гонила по приватној тужби, све када би био доказ, а видите какви су докази.

Ево га господин Белај, он је прво рекао, „да би видео да Зоран Вукшић и Велимир Бертић некога предамном туку, само од оних који су тучени, које сам споменуо да су их они тукли“, каже за „Векца“ као да му је ставио пиштољ према њему. Овог Стипу Абрашина не желим уопште да коментаришем, јер имамо ту једну изјаву нешто неспретно тамо, ништа то није изведено, то се апсолутно ништа не може прихватити.

Пазите како Тужилаштво сада Ивана Белаја, који је дао тако једну изјаву каже, али на ваша питања да ли он зна ко је тај, „да ли сте знали тада да је то Бертић, кога Ви знате из виђења, да ли сте му знали име, презиме, надимак, да је то лице које Вас ту физички малтретира?“, „нисам сигуран сада“, да даље читам? Мислим да нема потребе.

Абрашин Стипо, то смо рекли. Зоран Кнежевић, он у свом првом исказу, првом, то је десети његов исказ, знате колико, видећете код овог Томића где он каже како их, колико је исказа, па каже, па су ме водили у полицију, пазите, њега воде у полицију, не верују му, па каже држе, па се ја уморим, па они кажу, стани, па прекину, па онда поново дођем, шта су они то њега тако испитивали, шта су они то прекидали, па тражили, па поново сведоку-оштећеном? Шта су они то захтевали од њега? Ево Вам Зоран Кнежевић, он каже да га није тукао „Векац“, да га зна, да није ни видео да неке друге туче и тако даље, али каже, стављен ми је један огромни сјајни револвер са запетим, претио ми је говорећи да ће да ме убије, ја сам само шутио, питао ме да ли, ја сам само шутио, гледао јер сам му рекао да ће ту можда би то и чинио, он ме није тукао, овог Бертића познајем из Белог, од раније, он је пар година млађи од мене“.

Добро, али гледајте, како сада да му верујемо? Без обзира што он овде не терети „Векца“ да га је тукао, ја постављам сада питање моралне вредности тог сведока-ако он у ранијем исказу из 1995. године знате, каже „Велимира Бертића званог „Векац“ који ме је такође особно тукао и претио пиштољем“. Ту је, „а како ја да сада теби верујем, без обзира што то, прво, кажеш да те тукао човек, па онда кажеш није те тукао, да ли је тукао или то није, било је туче коју би ти упамтио“. Па ако није, онда ту нема неког тешког злостављања, нема ничег таквог. Дакле, исто крајње непоуздан сведок, јер је мењао своје исказе у погледу одлучних околности.

Погледајте, то је бисер од сведока, знате како је овај сведок припреман? Он је тако припреман да касније више није знао ни у погледу те приче у којој је наводно он глумио зеца, када се изувао, када није, ко га је шамарао, ко га је кундачио, зашто се он враћао у шећерану, зашто није, где је сакрио оружје, па каже, „нећу да кажем“, па онда видимо да јесте сакрио и пушку, па видимо да је дан пре тога био у одбрани полиције, која је пала и да се склањао па каже да смо бежали, па онда више и не зна шта га пита адвокат, знате шта је 13.07.1991. године је он ушао у резервни састав, легитимно, „јеси узео пушку, ти сматраш да је твој народ у праву“, да Југославија не ваља, да је тамница за твој народ, бориш се за своју државу и то је то. За мог клијента је Југославија светао пример, пример у којем је његова родбина и далеки преци дали живот, мисли да је вредна да да и свој живот, такав, за ту Југославију. Јесте да се она распала брзо, али

је он био спреман да да живот. „Пријавио сам се у причувни састав полиције и ето тако, отишао сам тамо, пријавио се и готово“. Ако се сећате онај сведок што је говорио који Тужилаштво, као трчање, као зец. Па каже да нико није пуцао, па говори, прво говори да је било, видећете недоследности ту, не желим да Вас апсолутно да не употребим један лош израз, али не желим да Вам се понављам, јер знам да ћете Ви то, јер ту нема пуно тога, добро изанализирати, где он понавља, видећете, када каже за стан, па каже, било је узгредних шамара, „Ви кажете да то није било, нисте били претучени, то су били неки шамари, тај дан пре тога, је ли тако?“. Међутим, код истражног судије ја га сада питам, јер он долази код нас, није, тамо је испало, ја када сам видео, рекох, боже, ово је стварно сведок који ништа не зна. Од дође овде и каже, не то су били шамари. Видим да је недоследан, па видим да није он, додуше човек исто каже да болује од тог посттрауматског синдрома, онда би морали видети а видимо недоследност, видимо ту његову конфузију, али и то је из тог Борова Села, опет није из Барање, онда бисмо га морали вештачити, да видимо колико су људи, јер ми нисмо стручни, ако имамо такве осцилације и недоследности у исказима, онда можемо помислити да је човек па сам каже да има шифру, да је болестан, и то је могло да одговори и да не одговори на питање, а он је рекао да ће да одговори и да је то последица не онога што се десило у Барањи, него у Борову Селу. „И кажете нисте били“, он је рекао, ту да су га истукли на начин да су га по свим деловима тела тукли пиштољем. То је тамо говорио, и то у стану, па није више у стану, него је било у „Лади“, па су га пресрели, дошао је са „Ладом“, па су отишли код њега у стан, па тамо било пар шамара, а онда каже, вамо сам трчао бос, нису пуцали, али па су ми рекли да се обујем, па опет сам ја бежао и онда када га се пита, логично, ако си ти бежао, ако ти је ту граница, а ја познам тај терен, ако ти је ту граница, па што се ти враћаш у шећерану, што ти идеш у шећерану? И сада код шећеране је неких 17, ту није био ни „Векац“, нити Вукшоћ, нико, ти су га кундацима тукли.

Патабене, сматрамо да није кривично дело, сматрамо да су испуњени процесни услови да се примени и као бланкетна одредба по Закону о уступању предмета критерији Закона о општем опросту, да се донесе одбијајућа пресуда, сматрамо да уколико би нашли да се ради о кривичним делима, да за те радње није доказано да се ради о тешким повредама и тако даље, да за остале радње које би биле у склопу би наступила застара, па би опет веће донело одбијајућу пресуду и да нема доказа да је почињено кривично дело, да су искази, поготово из предкривичног поступка када се успоређују са исказима датим на претресу, исказ сваки унутар сам себе или свог садржаја, са исказима ту, противречни, недоследни и не може им се поклонити поверење. Следом тога, молим да мог брањеника ослободите од сваке кривичне одговорности и донесете не само закониту, него и праведну

одлуку, позивајући се на оно све што сам раније рекао. Нажалост, време истиче, уморни смо сви, а и ја помало, па Вас ја молим да схватите да је ово готова завршна реч. Извините што сам мало дуже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала, само да питам окривљене, колико имате отприлике завршних, колико ће трајати, да ли имате неку процену времена, окривљени. завршних речи? Отприлике, прочитали сте то, колико Вам треба времена? Изјасните се да знамо колико отприлике, укључите микрофон само, да видимо да ли да почињете сада или да почињемо сутра, колико ће Вам требати?

Опт. ЗОРАН ВУКШИЋ: Једно три, четири сата, најмање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда ћемо морати да нађемо још термина за.

Опт. ЗОРАН ВУКШИЋ: Ја не могу да проценим сада колико, имам доста, пошто до сада нисам имао прилику, нисте ми дали да се изјасним, нисам могао ни да се спремим, пошто сам био овде мало дужи период, па нисам имао преко кога, пошто сам био сам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да питам и остале, да ли знате ви колико ћете имати завршних речи? Један сат, Ви? И Ви, добро, ништа, видећемо сутра да кренемо у пола десет или у 9 часова, хоћемо у 9 да почнемо сутра, имате Ви четири сата да Вам оставимо довољно времена, правићемо можда и паузе. Седите, хвала Вам.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Данашњи главни претрес се прекида и наставак се заказује за:

31. мај 2012. године у 9 часова, у судници 4.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала вам.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

БРЗ 1056